DEGETUL SPINTECAT

de

Georges Grison

CAP. 1.

Pe malul râului Mayenne

— Duduie Alice!

— Cine mă strigă?

— Eu sunt, Robert Milton.

— Dar unde eşti?

— Aici jos, pe ţărm. Vino să vezi ce peşte minunat am prins. E o ştiucă. Cântăreşte cel puţin două kilograme.

Cel care vorbea era un băiat înalt şi frumos; foarte brun, purta o mustăcioară care se potrivea de minune cu chipul său energic.

Şedea pe malul Mayennei, pe cheiul care duce dela Laval la Avesnières.

Fata care răspundea la numele de Alice, coborî. Ea era o blondă mică, subţirică, fragedă, drăguţă. Era îmbrăcată foarte simplu, ca o lucrătoare, şi avea capul gol.

— Dar unde te duci, aşa, în zori de zi? întrebă tânărul. E abia ora şapte. E drept că acum, în luna lui iunie, soarele răsare devreme, dar trebue să fii pescar vechiu ca mine, ca să te scoli odată cu el.

— Nu mă duc, mă 'ntorc, răspunse Alice. Am dus o rochie d-nei Bonnard, care se află acum la ea la moşie, o rochie pe care o cumpărase de gata, în „Rue de la Paix" şi care nu-i venea bine deloc.

— Şi pe care ai refăcut-o d-ta, cu degetele d-tale de zână, adăogă Robert. Căci lucrezi ca o adevărată zână; toată lumea o spune.

— Imi fac cum pot mai bine meseria mea de croitoreasă, răspunse Alice, zâmbind.

— Şi pe când erai la Avesnières, ţi-ai făcut rugăciunea? întrebă Robert, glumeţ.

Pentru înţelegerea acestei povestiri, trebue să spunem că Avesnières, comună unită cu Laval din 1863, are o biserică foarte frumoasă şi renumită. A fost clădită în 1040, de către Guy II de Laval, care, căzând în Mayenne, jură solemn de a ridica o mânăstire în locul unde va ajunge la ţărm. In nenumărate rânduri, de atunci, a fost reclădită şi întărită, şi în fiecare an vine acolo în pelerinaj o mulţime enormă.

— Şi de ce nu? răspunse tânăra fată, redevenită serioasă. — Crezi că n'am nevoie să mă rog?

— Pentru d-ta, care eşti atât de curată şi de nevinovată?

— Pentru mine şi mai ales pentru tatăl meu... Dar, zise ea, schimbând vorba, să vedem ştiuca aceea?

— Ştiuca aceea de două kilograme?

— Da. Unde este?

— In Mayenne, şi trebue să fie departe dacă înoată într'una de când am scăpat-o, zise Robert râzând cu hohote.

— Aşa dar, m'ai minţit? Să-ţi fie ruşine! Atunci de ce m'ai făcut să cobor?

— Ca să-ţi spun că te iubesc!

— Ce noutate! Imi repeţi asta de câte ori mă întâlneşti!

— Şi am să ţi-o mai repet până în ziua când vom fi căsătoriţi... şi chiar pe urmă, în

fiece zi, în fiece oră, în fiece minut.

— Va fi cam obositor... dar, din fericire, nu va ţine mai mult, căci te vei căsători într'una din zile, dar nu cu mine.

— De ce? Nu vrei să te măriţi cu mine?

— S'ar putea ca d. Robert Milton, nepotul judecătorului de instrucţie din Laval, bogat şi înrudit cu cele mai mari familii, să se căsătorească cu fiica lui Martin?

— Adică a lui Martin Chicane, cum e poreclit tatăl d-tale pe aci, din pricina obiceiului pe care-l are când a băut, de a căuta ceartă cu toată lumea... Dar, Alice dragă, de ce nu? Sunt de douăzeci şi cinci ani, deci sunt major. Nu mai am nici tată, nici mamă, sunt deplin stăpân pe averea mea. Cine ar putea să mă împiedece să-mi îndeplinesc dorinţa?

— Şi ce ar spune unchiul dumitale?

— Unchiul meu? Nu are niciun drept asupra mea.

— Ar însemna să te certi cu el.

— Ei şi?

— Să rupi orice legătură cu lumea din Laval.

— Prea puţin îmi pasă. Mai întâi, când vom fi căsătoriţi...

— Încă nu s'a făcut, îl întrerupse Alice.

— Se va face, dacă vei vroi, şi va trebui să vrei. Aşa dar, când vom fi căsătoriţi vom părăsi Lavalul. Vom locui la Paris, departe de gura lumii... şi vom fi liberi să ne iubim cum ne-o plăcea.

— Şi tatăl meu?

— M'am gândit la dânsul. Va rămâne aici, unde e obişnuit. Voiu îngriji eu de locuinţă şi pensiune într'un restaurant. Pentru rest va continua să lucreze

din când în când, cum lucrează şi acum şi va întrebuinţa cum o vrea banii câştigaţi.

Alice clătină din cap. Nu era convinsă.

Cunoştea ea pe tatăl ei François Martin, zise Martin Chicane. Lucrător îndemânatec, era foarte căutat de cei de prin partea locului, când era ceva mobilă de reparat. Era conştiincios, atâta timp cât lucrul nu era isprăvit. Dar cum îşi lua plata, se ducea la cârciumă, de unde nu pleca până ce nu rămânea fără un ban. Dacă nu l-ar fi îngrijit Alice, ar fi umblat pe străzi sdrenţăros şi desculţ.

Ea îi cârpea rufele şi hainele şi când erau prea prăpădite îi cumpăra altele, din câştigul ei de croitoreasă.

Ce se făcea el, fără ea? De altfel, nu prea se încredea în vorbele de dragoste ale lui Robert Milton. Nu-i venea să creadă că vroia într'adevăr să se căsătorească cu ea... se îndoia de el, şi deşi îi plăcea foarte mult, mai mult decât toţi băieţii din Laval, totuşi nu se lăsa stăpânită de sentimentul care, încetul cu încetul, o cuprindea tot mai mult.

— Tot ce spui e foarte frumos, îi zise ea; dar îmi pierd timpul cu d-ta şi trebue să dau zor cu lucrul acasă. Trebue să plec.

— Încă un minuf, o rugă Robert. — Şi, fiindcă veni vorba despre tatăl dumitale, ce mai face el?

— Vai! nimic bun, d-tale pot să ţi-o spun... A plecat ieri, zicând că se duce să-şi pună undiţele în râu, în spre Changé. S'a întors beat mort şi când am plecat tot mai dormea.

— O s'o păţească rău odată, zise Robert, serios. Poate să cadă într'o noapte în apă şi să se înnece.

— Şi mie îmi este teamă, dar ce vrei să fac? Nu sunt în stare să-l opresc. Când e treaz, îmi face tot felul de făgăduieli, dar cum a băut le-a şi uitat....

— In sfârşit, vom vedea. Deocamdată, nu uita, Alice, că te cer în căsătorie. Cununia va avea loc îndată ce vei vroi.

— Taci, vrăjitorule! exclamă fata, râzând, hai, acum plec.

— Nu înainte de a mă lăsa să te sărut, zise Robert, luându-i mâna.

— Nu, nu, te rog! Am şi pierdut prea mult timp cu d-ta.

Se smuci din braţele lui, urcă uşor povârnişul şi ajunse pe şosea.

— La revedere, domnule Robert, îi strigă ea.

— La revedere, Alice... Ştii ce ţi-am spus. Când ai să vrei.

— Bine, vom vedea mai târziu.

Şi fata fugi râzând.

CAP. 2.

O crimă

Robert Milton îşi strânse undiţele, puse într'un laţ peştele pe care îl prinsese — câţiva obleţi şi o mreană minusculă, apoi se îndreptă spre casa unchiului său.

Ajuns aci, găsi toată casa în fierbere şi întrebă pe mătuşa sa ce se întâmplase.

— Mi s'a adus chiar acum vestea că s'a săvârşit o crimă pe drumul spre Changé. Un om a fost găsit la o mică depărtare de restaurantul Picot, pe malul apei, cu capul spart. Unchiul tău e nevoit să plece numaidecât înfr'acolo; jandarmii au şi pornit. Nu ştiu la ce oră vom putea lua masa.

— Dacă-i vorba aşa, zise Robert, tare aş avea şi eu poftă să dau o fugă până acolo. O crimă în Laval nu-i un lucru obişnuit.

Aşa ceva mă interesează.

— Cum poţi să vorbeşti astfel? să te duci numai de curiozitate să vezi un nenorocit asasinat?

— Ei, mătuşico dragă, nu se duce şi unchiul?

— Fiindcă e de datoria lui, dar tu?

— La mine e un gust, nu e aşa? Lasă-mă să mi-l fac. Cine ştie când o să mai am un astfel de prilej! De altminteri, îmi face plăcere să văd pe unchiul lucrând. Trebue să fie grozav.

— Cum poţi glumi despre asemenea lucruri! In sfârşit, fă cum ştii, nu am dreptul să te împiedec.

— Mă duc numai şi mă'nforc; îţi voiu aduce veşti.

Şi cu această făgăduială care nu satisfăcu decât pe jumătate pe d-na Milton, tânărul plecă.

Nu trebui să meargă departe, nici să'ntrebe unde era locul crimei. O mulţime enormă de curioşi se adunase şi cu greu era stăpânită de către jandarmi. In mijlocul mulţimii, judecătorul de instrucţie şi procurorul, împreună cu grefierii, erau în picioare, lângă un om lungit la pământ şi plin de sânge, pe care îl examina medicul.

— Nu e mort, — zise acesta în clipa următoare, — dar a primit o lovitură grozavă în moalele capului.

— Se ştie cine e? întrebă judecătorul.

— Iată portofoliul lui, răspunse unul din jandarmi, înaintând. Cuprinde diferite hârtii şi o carte de alegător pe numele de Couraud Jules, cincizeci şi şapte de ani, agricultor la Saint-Jean sur Mayenne. Bani nu sunt în portofoliu. Dar în buzunar am găsit o pungă îndesată cu monede... Aşa dar nu furtul ar fi...

— Rămâne de văzut dacă nu avusese nimic în portofoliu, re-

plică judecătorul. Omul pare a fi un cultivator înstărit, poate chiar bogat. Va trebui să ne informăm ce a făcut la Laval, în ziua dinainte de crimă. Deocamdată, să-l ducă cu băgare de seamă la spital, unde te rog, doctore, să vorbeşti chiar d-ta pentru el.

— Fii liniştit, dragă d-le judecător, — zise medicul. — Îl însoţesc eu tot drumul.

Rănitul fu aşezat pe o targă şi doi oameni se oferiră să-l ducă. Judele se retrase împreună cu procurorul.

In timp ce mulţimea se dădea la o parte, pentru a face loc celor doi magistraţi, d. Milton dădu cu ochii de nepotul său.

— Tu aici! exclamă el. — Dar ce cauţi?

— Vreau să văd şi eu, ca toată lumea, — răspunse Robert — şi vreau să-ţi spun să vii mai repede, căci mătuşa ne aşteaptă cu nerăbdare la masă.

— Mereu acelaşi lucru, zise judecătorul, râzând. Hai să n'o necăjim şi să mergem.

Şi luându-şi rămas-bun dela procuror, grăbi pasul, urmat de nepotul său.

Ajunseră în Rue de la Gare, unde d. Milton locuia o casă îngrijită, înconjurată de o grădină mare şi frumoasă. D-na Milton îi aştepta la geam. Cum îi zări, dădu ordin să se servească masa.

Judecătorului de instrucţie îi plăcea să mănânce bine şi mânca cât doi, spre a se despăgubi de întârziere. Aceasta însă nu-l împiedeca să vorbească.

— La urma urmei zise el, e o afacere obişnuită. Un biet ţăran care a întârziat pe drum, şi a fost atacat de nişte răufăcători. Nu m'ar mira deloc să fie vorba de vreo şatră de Ţigani: mişună doar pe toate drumurile. In orice caz nu prea sunt şireţi; i-au lăsat toţ banii din pungă şi s'au mulţumit să-i scotocească buzunarele. Proşti!

Masa era mai isprăvită. Servitoarea, care tocmai adusese cafeaua, se întoarse pentru a anunţa că un domn dorea să vorbească cu d. judecător.

— N'am timp, zise acesta, rău dispus. Cine e?

— D. Bardon, bancherul.

D. Bardon era unul din prietenii d-lui Milton.

— Aha! exclamă judecătorul. Vine să afle ceva noutăţi. N'are să afle nimic însă. Să intre!

D. Bardon fu introdus.

Acesta era un bărbat de statură mijlocie, dar lat în spete, cu umerii largi şi mâini enorme, noduroase. Avea capul mare, pătrat, cu părul cărunt tăiat scurt şi nişte favorite lungi, cărunte şi ele.

Intră, salută pe d-na Milton şi întinse mâna judecătorului.

— Ei! ei! băiete, zise judecătorul, glumeţ, sunt sigur că vii pentru afacerea de pe şoseaua Changé.

— Intocmai, răspunse bancherul, aşezându-se pe un scaun.

— Şi vii să-mi ceri lămuriri?

— Dimpotrivă, îţi aduc.

— Nu mai spune!

— Victima e într'adevăr, precum se povesteşte în Laval, un oarecare Jules Couraud?

— Oh! S'a şi aflat?

— Aşa se svoneşte peste tot.

— Ei bine, e adevărat.

— Atunci... am făcut bine c'am venit. Acest Jules Couraud este, sau mai bine zis era... căci a murit nu e aşa?...

— Nu tocmai, dar nu-i lipseşte mult.

— Ah! făcu bancherul... însfârşit, nu face nimic. Spuneam, aşa dar, că era unul din clienţii mei.

— Aşa! făcu judecătorul. — Atunci vei putea să-mi spui...

— Ce-a căutat ieri la Laval? Pentru aceasta am şi venit.

— Atunci, dragul meu, nu aci trebue să-mi vorbeşti, ci la Palatul de Justiţie, în cabinetul meu. Vrei să mă urmezi?

— Bucuros, deşi aş fi preferat...

— Regulamentul e regulament, dragă prietene. Stai să trimit după grefier. Imi iau pălăria şi plecăm împreună îndată.

Douăzeci de minute mai târziu erau amândoi în cabinetul judecătorului, — acesta la biroul său, iar d. Bardon pe scaunul rezervat martorilor.

— Ai cuvântul, zise d. Milton.

— Iată, omul acesta, care, după cum spuneam, îmi era client, era unul din cei mai bogaţi cultivatori din împrejurimi. A făcut ieri drumul dela Saint-Jean la Laval, pentrucă urma să cumpere o proprietate care e de vânzare, nu departe de a lui. De aceea a venit să-mi ceară banii trebuincioşi.

— Şi suma era însemnată?

— O sută douăzeci de mii de franci.

Judecătorul tresări.

— O sută douăzeci de mii de franci! exclamă el. — Şi i-ai dat banii?

— Firește. Am fost chiar nevoit să trimit la Bancă pentru o parte din bani, căci nu aveam atâţia bani în cassă.

— Dar unde sunt banii? Asupra lui s'au găsit numai vreo şaizeci de franci într'o pungă.

— Cu siguranţă că i-a luat hoţul.

— Drace! Drace! Dar atunci afacerea ia o altă întorsătură. ...Iţi mulţumesc, dragă prietene... Dar după ce a luat banii, nu ştii încotro s'a dus?

— L-am sfătuit să ia tramvaiul care-l lăsa chiar în apropiere de locuinţa lui. Dar e un încăpăţânat. A clătinat din cap. Zicea că vrea să profite de prilej,

că e la Laval şi să ia odată o masă bună, cum nu poate avea la Saint-Jean... Şi într'adevăr s'a îndreptat spre hotelul „Grand Dauphin", unde, după cum am aflat, s'a pus pe mâncare şi băutură din plin.

— Şi la ce oră a plecat?

— Pe la zece seara. Cineva i-a zis că e primejdios să porneşti aşa târziu la drum, dar el a răspuns: „Am bastonul şi cu el sunt liniştit".

— S'o fi luat după el vreun derbedeu care l-a doborît şi jefuit.

— Bine'nţeles. Asta e tot ce aveam de spus. Sper că vă va fi de folos. Pot pleca?

— De sigur. Iscăleşte depoziţia şi încă odată îţi mulţumesc.

D. Bardon strânse mâna judecătorului şi plecă.

— Iată o afacere care o să ne dea de furcă, observă grefierul.

— Da, dar dacă izbutim...

— Să nădăjduim, oftă contopistul, căruia i-ar fi plăcut mai bine să fie un caz obişnuit, care să-i dea mai puţin de lucru.

CAP. 3.

Nesocotinţele lui Martin Chicane

Rănile la cap sunt de două feluri: unele care ucid, altele care se vindecă repede.

Nu există mijlocie.

Or, medicul care examinase pe Jules Couraud, pe malul apei, se înşelase în diagnosticul său. Osul cranian nu fusese sfărâmat. Numai pielea capului, cu păr cu tot fusese smulsă. In trei zile bolnavul îşi reveni în fire şi fu în stare să vorbească.

D. Milton se duse la spital spre a-i lua un interogatoriu. Acesta însă nu-i aduse nicio lumină nouă.

— Mă dusesem, zise victima, să iau bani ca să cumpăr o pro-

prietate. Credeam c'o să-i am îndată şi c'am să mă'ntorc acasă. Dar d. Bardon m'a lăsat s'aştept până la ora cinci după amiază. Atunci m'am gândit c'ar fi bine să mă duc să iau şi eu o masă mai pe cinste, şi m'am îndreptat spre birt.

„N'am avut de ce să mă plâng. Mi s'au servit nişte mâncăruri cum n'am mai pomenit în viaţa mea. Nişte peşte umplut de-ţi lăsa gura apă.

„Numai că mi s'a făcut tare sete şi am băut cam multişor. In sfârşit, eram mulţumit şi nu mi-a părut rău de cei treizeci şi ceva de franci pe care-i cheltuisem.

„După aia, de! eram cam ameţit, şi nu prea vedeam aşa bine înaintea ochilor, când am plecat. Am luat drumul spre „Changé".

— De-alungul apei? îl întrerupse judecătorul.

— Nu, mai întâiu am luat-o pe drumul mare, pe urmă abia mi-a venit în gând s'o iau pe mal, dealungul Mayennei. Un gust care m'a costat mai mult decât masa.

— Şi odată ajuns acolo?...

— Ajuns acolo, mergeam aşa alene, când deodată m'am pomenit cu o lovitură în cap!... Vai, domnule judecător, era ca o greutate de o sută de kgr. care se abătea peste mine. Am vrut să ţip, dar am simţit că vocea mi se înnecă. Sângele mă orbea. Am căzut.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă, am simţit cum îmi cotrobăieşte cineva prin buzunare şi-mi ia portofoliul... Apoi am leşinat.

— Şi n'ai putut vedea pe acela care te lovise şi care te jefuia?

— Nimic. V'am spus c'aveam ochii plini de sânge. ...Eram, cum s'ar zice, orb!

— Cu ce fel de bani ţi-ai plătit masa?

— Cu o hârtie de cinci sute de franci pe care o luasem dintr'un teanc. Mi-a dat înapoi patru hârtii a câte o sută şi mărunţiş.

— Da, s'au găsit asupra dumitale şaizeci de franci şi ceva... Dar cu bancnotele de câte o sută ce-ai făcut?

— Le-am pus înapoi cu celelalte în portofoliu.

— Şi când ţi-ai scos portofoliul întâi ca să iei hârtia şi apoi ca să pui înapoi cei patru sute de franci, mai era cineva în sală?

— Da, erau doi domni pe cari nu-i cunosc.

— Vom căuta să aflăm numele lor.

Fata care servise pe Jules Couraud la „Grand Dauphin" fu chemată la interogatoriu. Ea confirmă spusele omului. Chiar ea îi adusese bancnotele de câte o sută şi mărunţişul. Pusese hârtiile în portofoliu şi mărunţişul în pungă. După aceea plecase.

In ceea ce-i privea pe ceilalţi doi din sală, ea le dădu cu uşurinţă numele: unul era un căpitan în regimentul din garnizoană la Laval, celălalt d. Adhémar, notarul, pe care ofiţerul îl invitase pentru a-i întoarce o masă. Nu se putea ridica nicio bănuială împotriva acestor doi oameni.

Fură totuşi audiaţi. Işi aminteau că văzuseră pe ţăran, care le atrăsese atenţia asupra lui, pentrucă mânca şi bea cât zece. Mai mult nu ştiau.

In sfârşit d. Bardon, pe care judecătorul îl mai chemă odată, pentru a stabili din ce era formată suma pe care o vărsase lui Couraud, zise că înmânase clientului său o sută de bilete a câte o mie de franci prinse în teancuri a câte zece mii şi puse într'un plic, şi patruzeci de bilete a câte cinci sute, prinse şi ele câte zece şi pe cari le pusese într'un al doilea plic.

Pe acesta din urmă îl deschisese Couraud, pentru a plăti.

Toate astea erau bune, numai că nu aruncau nicio lumină nouă asupra afacerii. Nu dădeau nicio indicaţiune asupra criminalului.

Atunci, deodată, se răspândi un svon în Laval. Martin Chicane se îmbogăţise, Martin Chicane era plin de bani.

Se dusese la cârciuma lui obişnuită şi ceruse nu cidru, cum obişnuia el să bea, ci vin, şi încă înfundat. Mai mult, invitase prieteni de-ai lui cari se găseau acolo.

Şi, cum cârciumăreasa, bănuitoare, stătuse la îndoială dacă să-i servească sau nu, beţivanul se răstise la ea:

— Dar, ce! Te temi că n'o să-ţi plătesc? Uite, ţine o hârtiuţă de o sută. Îmi dai restul la urmă.

In primul moment nu păruse nimănui, nimic suspect. Martin era, după cum spuneam, un meşteşugar dibaciu şi de sigur că încasase ceva pentru vreo lucrare. Îşi risipea banii, după cum îi era obiceiul.

Dar, două zile mai târziu, schimbă din nou o hârtie de o sută şi cum cineva se mira de bogăţia lui:

— Mai am încă, zisese el scoţând alte două din buzunar.

Atunci toţi izbucniră:

— Martin Chicane a dat lovitura. El a încercat să asasineze, el a jefuit pe omul de pe drumul spre Changé.

Svonul acesta ajunse în cele din urmă şi la poliţie. D. Milton, încunoştiinţat, emise mandat de aducere împotriva lui Martin.

Acesta, când fu adus în faţa judecătorului, era beat ca de obiceiu, mai beat încă, poate.

Fără a aştepta să fie interogat, se adresă judecătorului şi îl întrebă pe un ton obraznic, cu ce drept fusese deranjat.

D. Milton dădu din umeri şi începu interogatoriul.

Interogatoriu anevoios, căci Martin, când era băut, era cicălitor, căuta într'una gâlceavă şi discuţie. Cu greu obţinură dela el să-şi spună numele, pronumele, vârsta, domiciliul.

La fiecare întrebare răspundea rânjind:

— Parcă dv. nu ştiţi tot aşa de bine ca şi mine!

In sfârşit izbutiră şi judele îl întrebă:

— De unde provin banii pe cari îi risipeşti de trei zile încoace pe la cârciumi?

Martin ridică din umeri.

— Parcă eu vă întreb pe dv. de unde-i luaţi pe cei pe cari-i cheltuiţi? Fiecare ştie de treburile lui.

— Şi dacă noi am vrea să ştim şi de ale d-tale?

— V'aţi osteni degeaba, nu vi le-aş destăinui.

— Ei! Ei! Martin, zise d. Milton, împăciuitor, ai apucat pe o cale greşită. Eşti într'o situaţie mai grea decât crezi. Ştii că o crimă a fost făptuită. Victima a fost jefuită. Iar d-ta apari deodată în posesia unei sume de bani neobişnuit de mare pentru mijloacele d-tale... Este de ajuns ca să fii bănuit. Aşa dar, răspunde cuviincios!

Discursul acesta îl mai desmetici pe beţivan.

— Vă cer iertare, d-le judecător, zise el, dar ceea ce-mi povestiţi n'are niciun rost. Martin Chicane, după cum mi se zice, o fi el un frândav, un beţiv nărăvit, asta e un lucru ştiut, dar nimeni nu poate spune că e un ucigaş.

— Ba toată lumea o spune.

— Asta-i cam mult! trebue să mi-o spuneţi dv. ca s'o cred. Şi, mă rog, de ce spune lumea aşa?

— Pentrucă ai bani a căror proveniență nu se cunoaşte. Spune-

ne de unde ai banii aceia şi te vei desvinovăţi.

— Şi dacă nu spun?

— Atunci schimb mandatul de aducere în mandat de arestare şi te trimit la închisoare.

— La închisoare! Pe mine! răcni Martin, dând cu pumnii în masă şi făcând să se răstoarne călimara grefierului. — Şi pentruce?

— Ca acuzat de furt şi asasinat, răspunse judecătorul, cu cel mai desăvârşit sânge rece.

— Şi dacă aş spune adevărul?

— Asta îţi cer şi eu.

— Ei bine, iată, zise Martin cam încurcat. — E' drept că nu e bine ceea ce am făcut... dar, în sfârşit, de acolo şi până la a fi ucis un om..!

— Vorbeşte odată!

— Iată. Acum patru zile... da, exact... în sfârşit, în noaptea în care s'a întâmplat nenorocirea, mă dusesem să pun undiţele în Mayenne...

„Mergem pe drumul spre Changé...

— De-alungul apei? întrebă d. Milton, după cum întrebase şi pe rănit.

— De sigur, răspunse Martin Chicane. Doar nu eram să pescuiesc pe şosea.

— Mai departe.

— Iată că deodată zăresc ceva alb înaintea mea. Mă aplec şi ridic. Erau bancnote...

— Ah! făcu judecătorul, — şi atunci?

— Atunci, de! Domnule judecător, am greşit, recunosc, trebuia să mă fi dus cu ele la poliţie. Dar în seara aceea eram lefter, niciun ban în ubzunar, de aceea mă şi dusesem la pescuit în loc să merg la cârciumă... Şi i-am păstrat.

— Şi câte erau? întrebă d. Milton.

— Patru, domnule judecător.

— Nu erau mai multe?

— Niciuna mai mult.

— Ei! nu te mai preface! exclamă judecătorul de instrucţie. S'au furat dela victimă o sută şi douăzeci de mii de franci şi d-ta susţii c'ai găsit numai patru sute. Unde-i restul?

— Restul? dar eu n'am văzut niciun rest!

— Ei, băiete, te înşeli dacă crezi c'ai să încurci justiţia cu poveştea dumitale. Adevărul e că te-ai întâlnit cu Couraud, că l-ai doborît, că i-ai luat banii, pe cari tocmai îi încasase, şi din cari ai ascuns partea cea mai mare, păstrându-ţi tocmai atâţia câţi îţi trebuiau pentru a te ţine de chefuri fără a da de bănuit. Iată-te descoperit. Mai bine mărturiseşte deschis şi spune unde ai ascuns banii. Ţi se va ţine seamă de mărturisire.

— Da, bine aţi mai ficluit asta, domnule judecător. Dracel da' repede mai mergeţi! Atunci trimiteţi-mă îndată la ghilotină.

— Vei scăpa de ea, dacă ne vei spune adevărul.

— Numai asta fac, domnule judecător. Dar nu pot să iau asupra mea o crimă pe care n'am făptuit-o.

— Aşa dar stărui în a nega?

— Da, şi chiar cu foată hotărîrea.

— Bine, se adresă judecătorul grefierului. — Redactează atunci mandatul de arestare!

Martin îngălbeni.

— Mă trimiteţi la închisoare?

— Fireşte. Vei avea timp să te gândeşti acolo!

— Ascultaţi! Domnule judecător — se rugă nenorocitul — am făcut o mare prostie însuşindumi aceşti bani cari nu-mi aparţineau. Dar fie-vă milă de mine! Am să mănânc, n'am să mai beau, până n'am să pun la o parte banii cari lipsesc din sumă şi să-i dau proprietarului... Numai

nu mă trimiteţi la închisoare. În genunchi, vă rog.

Drept răspuns judecătorul luă dela grefier mandatul de arestare pe care acesta îl redactase şi-l înmână jandarmului care însoţise pe inculpat. Jandarmul scoase cătuşele din buzunar şi le puse lui Martin.

— Hai, porneşte! porunci el.

Martin îl urmă, cu capul plecat, fără să adauge un cuvânt.

CAP. 4.

Iscălitura asasinului

Opt zile se scurseră şi în fiecare zi d. Milton îl aducea din nou pe Martin pentru a-l cerceta. Acesta însă se încăpăţâna în negare.

Martin recunoştea că păstrase cei patru sute de franci, pe cari, după cum spunea, îi găsise, dar în ceea ce privea agresiunea asupra lui Couraud, se declara cu totul străin de ea.

— Nu pot să recunosc o crimă pe care n'am făptuit-o, repeta el, plângând.

La urma urmei, împotriva lui existau numai bănuieli şi nicio dovadă. D. Milton desnădăjduia s'o scoată la capăt cu dânsul.

— Am să iau o mare hotărîre, zise el. — Voiu cere la Paris să mi se trimită un poliţist. Va fi poate mai dibaciu ca mine.

Scrise procurorului general de Sena, care însărcină pe şeful Siguranţei cu alegerea persoanei ce urma să plece la Laval.

Şeful Siguranţei recomandă pe Gavel, un vechiu şi priceput funcţionar, care în mai multe rânduri îşi arătase iscusinţa descurcând enigme mai încâlcite chiar decât aceasta.

Cum ajunse la Laval, inspectorul se duse la judecător şi avu

cu acesta o lungă convorbire.

Odată pus la curent, rămase pe gânduri.

— Din două una, zise el. Sau acest om e un prostănac, sau un tâlhar tare şiret.

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă d. Milton.

— Când cineva a săvârşit o crimă ca aceasta, nu face prostia să arunce cu banii pe geam, nici să se laude în toate părţile cu ei. Îi ţine ascunşi, mai lasă să treacă un timp, şi pe urmă pleacă undeva în altă ţară, luând băneţul cu el, se stabileşte acolo şi-şi face un nume de om cinstit.

— Uitaţi că acest Martin e un beţiv de rând. Patima băuturii a fost mai puternică decât judecata.

— Bine. — Trec acum la a doua versiune: avem de aface cu un adversar din cale afară de şiret.

„Mă pricep eu la şiretlicurile puşlamalelor acestea! Sunt unii cari, după ce au făcut vreo ticăloşie se culcă undeva în mijlocul unei străzi, se prefac că sunt beţi şi se lasă arestaţi de sergent şi duşi la secţie. Stau o noapte acolo, a doua zi de dimineaţă li se dă drumul şi, dacă vreodată sunt bănuiţi, au un alibi indiscutabil, pe care-l pot dovedi cu însăşi condica poliţiei.

„Odată am arestat pe unul care, după ce îşi ucisese unchiul pentru a-l jefui de zece mii de franci a avut îndrăzneala să facă opt zile pe cerşetorul şi să doarmă pe sub poduri, ca un vagabond. Cu toate bănuielile care existau împotriva lui, eram gata să-mi îndrept în altă direcţie cercetările. Când am descoperit că avea o concubină la care dormea ziua şi la care mânca bine, pentru a se întrema de lipsurile ce şi le impunea în scopul de a nu fi bănuit. Fata, luată de scurt, a sfârşit prin a mărturisi

fotul şi aşa am pus mâna pe omul nostru.

La Martin trebue să fie un alt şiretlic. A lucrat cu o nesocotinţă prefăcută. S'a lăsat prins cu mâna în sac... Nu poate fi învinuit însă decât de a-şi fi oprit banii pe cari preţinde că-i găsise. La Curtea cu juri va plânge şi va fi achitat. Tribunalul, la rândul lui, îi va da şase luni închisoare. Odată liber va desgropa de undeva cei o sută şi douăzeci de mii de franci şi va pleca la Paris, sau în vreun alt oraş, unde va trăi bine şi fără nicio teamă.

— Atunci ce-i de făcut? întrebă judecătorul, năucit.

— Mi-l veţi aduce aici, îl voiu supune unui interogatoriu, şi voiu căuta să văd cum trebue să ne purtăm cu el. Dacă izbutesc să-l încurc în depoziţie, pe urmă o să meargă dela sine. Dar înc'odată spun, cred că avem de-aface cu un individ nespus de şiret, care o să ne dea mult de furcă.

— Vreţi să trimit chiar acum după el?

— Nu, îmi trebuieşte timp ca să mă pregătesc. Deocamdată, vreţi să-mi arătaţi victima şi, mai ales, îmbrăcămintea ce-o purta în noaptea crimei?

— Cu plăcere. Hainele sunt la grefă, drept corpuri delicte. Mă duc să spun să le aducă.

— Dacă nu aveţi nimic împotrivă, prefer să mă duc chiar eu să le văd.

— Cum credeţi, zise magistratul, apăsând pe butonul soneriei.

Un aprod apăru.

— Condu pe domnul la grefă, — i se adresă magistratul — şi să i se pună la dispoziţie tot ce va cere!

— Dacă nu vă supără, zise Gavel, v'aş ruga să veniţi cu mine.

— Cu plăcere.

Milton se ridică şi-şi luă pălăria. Gavel şi Milton se îndreptară spre grefă, unde erau depuse bluza, vesta, pantalonii şi pălăria lui Jules Couraud.

Inspectorul cercetă mai întâi pălăria, care avea o ruptură mare în creştet.

— O lovitură, nu glumă, zise el. Trebue să fi fost sdravăn cel care i-a dat-o. Inculpatul nostru e un om voinic?

— Aşa şi aşa, răspunse judecătorul. E cam slab şi cam prăpădit de pe urma alcoolismului.

— Iată un amănunt care ar veni în ajutorul lui, deşi în anumite împrejurări capeţi deodată o putere neobişnuită. Trecem acum la bluză.

Aceasta era pătată de sânge, deasemenea vesta şi pantalonii; niciuna din piese nu prezenta însă ceva deosebit. Dar luând cămaşa în mână, Gavel scoase un ţipăt de bucurie.

— Ce e? întrebă judecătorul, mirat.

— Am găsit ceea ce căutam: iscălitura asasinului.

— Iscălitura?

— Da priviţi amprenta pe piept, urma aceasta de sânge pe care ucigaşul a lăsat-o când i-a deschis jiletca pentru a scoate portofoliul. E degetul gros şi încă nu unul obişnuit, ci un . deget tăiat.

— Ştii că ai dreptate, zise judecătorul, uluit.

— Tâlharul nu putea să-şi lase o mai bună carte de vizită. Martin al dv. are degetul cel gros spintecat?

— Habar n'am, nu ne-am gândit să ne uităm

— Trebue să vedem numaidecât. Ziceaţi că e lucrător de mobile. Nu e exclus, deci, ca în meseria lui să i se fi întâmplat vreun accident.

— Atunci am avea în mână pe asasin? întrebă judele, triumfător.

— Mai mult ca sigur. In mai

puţin de un ceas l-aş face să mărturisească totul.

— Să mergem în cabinetul meu, şi trimit după omul nostru. Să aducem şi cămaşa?

— Nu încă, mai târziu, pentru a-l înfunda, dacă e el. Nu e bine să-l punem la curent cu descoperirea noastră.

Se'ntoarseră, mulţumiţi, în cabinetul judecătorului. Acesta era bucuros că chemase un poliţist aşa de iscusit. Gavel era mândru că-şi arătase dela început dibăcia.

Martin, adus în grabă, fu somat să-şi arate ambele mâini.

Le arătă fără împotrivire, gândindu-se: ce-o mai fi şi asta?

Gavel făcu o mutră dezamăgită. La ambele mâini inculpatul avea degetul gros intact.

— Este sigur, că el n'a putut lăsa urma aceasta pe cămaşă. Dar se poate să fi avut un complice. În sfârşit, am să fotografiez amprenta şi am să trimit fotografia la Paris. Am aproape siguranţa că trebue să avem degetul acesta la serviciul antropometric... Când vom cunoaşte posesorul, vom avea firul conducător.

— Atunci nu aveţi de gând să rămâneţi aici? întrebă Milton.

— Nu. Văd că aici nu am nimic de făcut. Mai degrabă voiu fi de folos acolo. Probabil că ne vom revedea foarte curând.

Milton nu încercă să-l oprească. Avusese încredere în el — acum o pierduse. Povestea aceea cu degetul spintecat, care părea că-l desvinovăţeşte pe Martin, îi era foarte neplăcută.

Gavel porni în căutarea unui fotograf, făcu un clişeu al amprentei şi seara luă trenul pentru Paris.

— Cum dracu' o să scot chestia asta la capăt? se'ntreba judecătorul nedumerit. E lesne de spus c'o să regăsească amprenta

aceea la Paris, dar tare mă tem că se înşeală.

Dl. Milton avea dreptate să se teamă. Două zile mai târziu era încunoştinţat oficial că degetul spintecat nu figura în arhivele serviciului antropometric.

CAP. 5.

O întâlnire

Robert Milton şi Alice Martin erau amândoi foarte nenorociţi.

Robert nu minţise când spusese tinerei fete, pe malul Mayennei, că vroia s'o ia în căsătorie.

Era liber, relativ bogat, de ce n'ar fi putut să-şi caute fericirea unde vroia?

Chiar dacă avea să rupă orice legătură cu unchiul său, tot vroia să-şi aducă planul la îndeplinire. Dar drama de pe şoseaua Changé se pusese deodată în calea sa.

Martin, tatăl Alicei, era învinuit de crimă. Robert era gata să ia ca soţie o fată din popor, fără avere. Cinstea ei, însuşirile ei şi, în sfârşit, frumuseţea fetei, îndreptăţeau alegerea ce-o făcuse.

Dar putea el să se însoare cu fata unui ucigaş?

Admiţând chiar că putea duce la îndeplinire planul pe care îl expusese Alicei, acela de a pleca cu dânsa la Paris, unde n'o cunoştea nimeni, nu ştia nimeni cine este şi de unde vine; admiţând chiar că acest plan se înfăptuia, nu trebuiau ei să se teamă de o recunoaştere întâmplătoare, de o indiscreţiune ale cărei urmări ar fi fost fatale?

Dragostea tânărului era supusă la o grea încercare.

În mai multe rânduri întrebase, — ca dintr'o simplă curiozitate — pe unchiul său despre mersul instrucţiei. Dar totdeauna căpătase acelaşi răspuns:

— Încă n'am ajuns la rezultatul dorit, dar e numai o chestie de zile şi Martin va mărturisi.

Nu mai îndrăznea să caute să se întâlnească cu Alice. Dacă întâmplător o zărea de departe, se întorcea din drum, sau o lua pe o stradă lăturalnică pentru a o evita.

Cu siguranţă că i-ar fi ceruf veşti despre procesul tatălui ei, şi atunci ce-i putea răspunde?

Se gândea să plece din Laval, să plece oriunde, numai să fie departe, cât mai departe, ca să încerce să uite.

Dar simţea prea bine că era cu neputinţă. Venirea inspectorului de la Paris îi dădu o licărire de nădejde. Poate că omul acesta, ale cărui merite le slăveau toţi, ar putea descoperi vreo altă urmă şi astfel să dea la iveală nevinovăţia lui Martin.

Dar, ca în atâtea alte speranţe, fu înşelat şi în aceasta.

Dl. Milton povesti la masă despre descoperirea amprentelor digitale.

Ele dovedeau cu prisosinţă că nu Martin era acela care jefuise pe Couraud în nesimţire, dar ele nu desvinovăţeau pe Martin, pe care bancnotele, pe care zicea că le găsise, îl arătau lămurit drept complice.

Robert recăzu într'o desnădejde cumplită. Îi treceau prin minte ideile cele mai extravagante.

— O sută şi douăzeci de mii de franci — îşi zise el — sunt două treimi din averea mea. Dacă i-aş lua şi i-aş trimite unchiului meu, sau lui Bardon, bancherul, zicând că asasinul, pocăindu-se şi nevrând ca un nevinovat să fie condamnat în locul lui, îi restituie banii?

„Nu mi-ar mai rămâne bani destui ca să pot trăi, dar mi-ar mai rămâne încă destui ca să mă fac tovarăş la vreo afacere... şi apoi aş lucra, sprijinit pe dragostea Alicei, cu care m'aş putea căsători fără ca nimeni să poată spune ceva.

În primul moment proiectul acesta i se păru minunat. Dar tot gândindu-se la el, descoperi o piedecă dintre cele mai serioase.

Averea lui nu era lichidă. Consta în cea mai mare parte din pământ, moşii cari erau date cu arendă.

Pentru a avea banii, trebuia să scoată în vânzare aceste bunuri.

Unchiul său avea să afle despre aceasta. Ce-i va spune? Cum să-i explice gustul acesta de a-şi vinde, aşa, deodată, toată averea? Şi încă ceva. Odată averea vândută şi banii trimişi, nu se vor naşte bănuieli? Judecătorul de instrucţie ştia că nepotul său era îndrăgostit de fata lui Martin şi atunci va stabili cu uşurinţă o legătură între vânzarea proprietăţilor şi banii trimişi. În loc să scape pe tatăl aceleia pe care o iubea, îi dăuna poate şi mai mult.

Trebuia găsit altceva. Dar ce? când primi, într'o zi, prin poştă, următoarea scrisoare:

„Domnule Robert,

„Sunt poate prea îndrăzneaţă că-ţi scriu. Dar trebue s'o fac. Trebue să-ţi comunic ceva serios şi urgent.

„Vrei să fii mâine seară, la ora zece, în faţa cimitirului din Laval? Eu voiu fi acolo.

A dumitale devotată,
Alice"

Alice îi cerea o întâlnire. Ce însemna aceasta? Nu putea fi vorba de o mistificare, o păcăleală a vreunui prieten. Cunoştea scrisul fetei, un scris cam stângaciu, totuşi energic, pe care îl văzuse adesea pe notele aduse de Alice mătuşii sale.

— Fie ce-o fi, am să merg, își zise el.

A doua, seară, după cină, se ridică să plece.

— Dar unde te duci așa de târziu? întrebă d-na Milton.

— Să mă întâlnesc cu un prieten care e în trecere prin Laval și mergem pe urmă la cinema.

— Petrecere frumoasă, zise mătușa cu bunăvoință.

De câtva timp era neliniștită din pricina tristeții nepotului ei și acum era mulțumită că se ducea puțin să petreacă.

Robert se ridică dela masă, urcă în odaia lui, se îmbrăcă într'o haină închisă și puse revolverul în buzunar.

Nu-i era frică pentru dânsul, dar se gândea la Alice și vroia să fie înarmat când o va întovărăși acasă.

După ce luă această măsură de precauțiune se îndreptă spre locul întâlnirii.

Înainte de a ajunge la cimitirul din Laval, destul de departe, treci pe lângă un loc viran sădit cu castani. La ora aceea, când toți locuitorii erau, dacă nu culcați, în orice caz pe la casele lor și pe stradă nu se găseau decât puțini trecători întârziați, locul acela era pustiu.

Bătea ora zece când ajunse la locul întâlnirii.

Alice îl aștepta.

CAP. 6.

Batista brodată.

Mititica pătimise și ea destul. Fără a-i mărturisi dragostea ei, așa cum o făcuse Robert adeseori, nu se putuse împiedeca nici ea de a simți pentru tânăr ceva asemănător.

Nu nădăjduia că se va căsători cu el. Era între ei o prea mare

deosebire de situație. După cum i-o spusese pe malul Mayennei, în dimineața aceea când o chemase, sub cuvânt că vrea să-i arate ce pescuise, dar de fapt pentru a sta de vorbă cu ea — nepotul judecătorului de instrucție nu se putea căsători cu fata lui Martin Chicane.

Îl iubea fără nădejde, dar îl iubea.

Se simțea nenorocită. Vecinii, cari până atunci văzuseră cu ochi buni devotamentul fetei față de tatăl ei, nu mai vorbeau cu dânsa acum. Clientela o părăsise. Toată lumea o ocolea, de parc'ar fi fost ciumată.

Fata lui Martin Chicane devenise fata lui Martin ucigașul.

Chiar Robert, care de atâtea ori îi spusese c'o iubește, că nimic nu l-ar putea împiedeca să țină cu ea, c'ar trece peste orice, chiar Robert o ocolea când o întâlnea. Între ei totul se sfârșise, așa dar.

Dar cât suferea de mult mititica! Ca să se fi hotărît ea să-i ceară această întâlnire, trebuia un imbold puternic.

Cum zări pe Robert, se ridică de pe bancă pentru a-l întâmpina.

— Mulțumesc — zise ea cu voce tremurândă — mulțumesc, domnule Robert, că ai răspuns chemării mele. Nu-ți mai este rușine să dai mâna unei nenorocite ca mine?

— Cum poți crede așa ceva, Alice? Știi prea bine că sentimentele mele pentru dumneata sunt neschimbate.

— Te-am văzut însă întorcând capul când mă întâlneai, ca să nu dai ochii cu mine.

— Mă temeam să nu te compromit și mai mult.

— Ce mi se mai poate întâmpla, mai grozav decât ceea ce s'a întâmplat?

— Nu s'a isprăvit încă, Alice, nu-ți pierde nădejdea.

Fata dădu din cap.

Să mai nădăjduiesc? Ce? S'au îndârjit împotriva tatălui meu, îl vor condamna... Şi eu...

— Ce?

— Mie n'o să-mi rămână decât să mor, ca să scap de ruşine.

— Crezi aşa dar că tatăl dumitale e vinovat?

— Nu, nu! exclamă Alice cu convingere. Sunt sigură de nevinovăţia lui.

— Atunci?

— Dar sunt atâtea împotriva lui!

— Totuşi...

— Totuşi mai poate fi o slabă speranţă de a-l scăpa şi pentru aceasta ţi-am cerut o întâlnire.

— Iţi stau la dispoziţie, dragă Alice, vorbeşte, te ascult.

— Ei bine, trebue să-ţi mărturisesc ceva.

— Să-mi mărturiseşti ceva?

— Mai bine zis să-ţi comunic ceva, care ar putea fi de folos tatălui meu. D-ta vei judeca.

— Spune repede!

— Iată despre ce e vorba. In dimineaţa aceea... după nenorocire, tata s'a întors, cum spuneam, beat şi, pe când îl dojeneam, mi-a răspuns: „Nu te supăra fetiţo, uite, îţi aduc o batistă frumoasă".

„Imi arătă într'adevăr o batistă, pe care o puse îndată înapoi în buzunar. Pe urmă s'a culcat.

„Uitasem de aceasta. In zilele următoare tata venea acasă în aşa hal, că nu-mi putea da niciun răspuns. Pe urmă a fost arestat. Durerea m'a doborît.

„Abia ieri, când am făcut puţină rânduială prin sărăcăcioasa lui garderobă, am regăsit batista. Ţi-o aduc. Iat-o.

Ii întinse batsita, pe care Robert o luă şi-o privi cu atenţie.

Era o batistă mică de damă, dintr'o mătase fină, festonată pe margine şi având brodată pe ea

monograma *A*, în caracter gotic.

— Ştii de unde vine batista asta? întrebă Robert.

— După câte am putut înţelege din aiurelile tatălui meu, ar fi găsit-o împreună cu banii din pricina cărora a fost arestat.

— Atunci batista ar aparţine sau asasinului sau victimei.

— Victimei, nu, e cu neputinţă. Jules Couraud e un ţăran şi nu are asemenea batistă.

— Aşa e. E o batistă de damă, nu poate fi nicio îndoială în această privinţă. Deci o femeie ar fi săvârşit crima? E foarte greu de crezut. O femeie nu are putere să dea o astfel de lovitură. Doar să fie o femeie din popor, învăţată să muncească din greu, dar atunci nu ar avea aşa o batistă.

— Cu alte cuvinte, întrebă Alice, descurajată, — crezi că nu ne poate fi de folos?

— N'am spus asta.

— Vroiam mai întâi s'o duc la biroul obiectelor găsite, dar pe urmă m'am gândit că ar fi poate, o nesocotinţă. Acum toată lumea e aşa de răuvoitoare faţă de noi! Atunci mi-a venit în gând să ţi-o arăt şi să-ţi cer un sfat.

— Şi ai avut dreptate, Alice, — îi răspunse Robert, căruia îi venise deodată o idee

— Vrei să-mi încredinţezi batista?

— De asta am şi venit.

— Voiu căuta şi eu cu inversunare, fără ca să ştie nimeni. Trebue să descopăr femeia căreia îi aparţine batista şi ceva mă face să cred c'o voiu găsi. Atunci, Alice dragă, vom avea cheia misterului sau, în orice caz, vom fi aproape de a o avea.

— Voiu depune toată munca şi toată râvna.

— Aşa dar, mă mai iubeşti?

— Cum poţi întreba aşa ceva?

Mai mult ca oricând şi ţi-o voiu dovedi chiar.

— Iţi mulţumesc, exclamă fata, luându-i mâna şi păstrând-o într'ale ei.

— Alice, zise Robert, spune-mi sincer: mă iubeşti?

— Până astăzi, întotdeauna am răspuns glumind la declaraţiile d-tale de dragoste. In clipa aceasta, însă, când nu mi-e îngăduit să mint, îţi spun din adâncul sufletului: Da, Robert, te iubesc.

— Ei bine, eu nu am renunţat să-mi duc proiectul la îndeplinire. Vrei să-mi dai sărutul de logodnă?

— Este primul, va fi poate şi ultimul. Sărută-mă, Robert, logodnicul meu!

Se îmbrăţişară. Când se despărţiră, Robert zise:

— Dragostea e mai tare decât orice! Dragostea învinge orice piedecă. Alice, ai încredere în mine!

CAP. 7.

In căutarea unui nume

Robert se oferi s'o conducă pe Alice, dar ea se împotrivi.

— Nu, — zise dânsa — dacă cineva ne-ar întâlni, te-aş putea compromite.

— Pe mine? Cum asta?

— Eu sunt suspectă. Cel puţin pentru unchiul dumitale, nu trebue să fim văzuţi împreună. Lasă-mă să mă duc singură!

— Ţii neapărat?

— Da.

— Fie. Dar îmi dai voie să te urmez, cel puţin de departe, şi să interviu dacă ţi se întâmplă ceva?

— N'am cum să te împiedec.

— Bine. Pleacă dumneata întâiu. Nu te voiu pierde din ochi

Fata plecă. Robert, după cum îi spusese, merse după ea şi n'o slăbi din ochi.

Dânsa străbătu strada Gării, strada Paris, trecu podul, piaţeta şi ajunse în strada „Malul râului" unde locuia.

Numai după ce se încredinţă că fata ajunsese cu bine acasă, Robert se întoarse din drum, îndreptându-se spre locuinţa unchiului său.

Rămas singur, se gândi ce avea să facă. Era foarte nedumerit.

Intr'un avânt de o clipă, făgăduise Alicei că va descoperi persoana căreia îi aparţinea batista brodată.

Cum avea să-şi îndeplinească făgăduiala?

Batista purta iniţiala A. Era un prim indiciu. Dar iniţiala cărui nume era acest *A*? Sunt multe nume care încep cu *A*.

Pe când se desbrăca, Robert începu să le înşire:

— Alida, Alice, Albertina, Amelia... Niciodată n'am să le găsesc pe toate. Trebue să mă uit în calendar.

Luă calendarul care atârna într'un colţ al odăii şi-l cercetă filă cu filă.

— Ana, Angela... Dracu' să-l ia pe ăla care a născocit atâtea nume începând cu aceeaşi literă. Şi încă nu s'au isprăvit: Amanda, Adela, Adelaida, Adolfina... Pe cine o mai fi chemând-o şi Adolfina? Adriana, Agata, Aglaia, Agnes, Anastasia... Ce mai nume, Doamne! Antoaneta, Antonina, Artemisa, Augustina... vai, destul, sunt prea multe, alegerea va fi anevoioasă, foarte anevoioasă. Nu va fi lucru uşor să aflu ce femei din Laval poartă numele acestea... La fete e relativ mai uşor, pentrucă de obiceiu li se zice pe nume. Dar dacă batista aparţine vreunei femei măritate care a

împrumutat-o soţului ei? Aici e greutatea. Ar trebui să trăieşti în intimitatea menajului, să pândeşti clipa când soţii au o convorbire între patru ochi. Ce e de făcut?

„Totuşi îşi zise ei, aruncând calendarul din mână, — am făgăduit Alicei şi trebue să mă ţin de cuvânt.

„Aşa dar, de astăzi mă fac poliţist. Să dea Dumnezeu ca întâmplarea, aceasta zeiţă a poliţiştilor, să-mi vie în ajutor.

A doua zi, Robert se puse pe lucru.

Până atunci trăise cam sălbatec, negăsind plăcere în frecventarea balurilor, reuniunilor şi micilor serbări date de societatea din Laval. Îi plăceau mai mult vânătoarea în timpul sezonului, pescuitul şi plimbări lungi prin împrejurimi.

Acum îşi schimbă cu totul felul de trai.

Din ziua aceea fu nelipsit de la mesele şi serbările la care luau parte unchiul şi mătuşa lui. Nu refuza nicio invitaţie şi se arăta întotdeauna curtenitor faţă de cucoane.

Curând fu în măsură să cunoască numele tuturor domnişoarelor şi prin ele acela al multor mame.

Dar era ca un făcut. Găsea femei răspunzând la numele de Madeleine, Maria, Delphine, Jeane, Berta şi încă multe altele.

Dădea socoteală de cercetările şi nenorocul său Alicei, pe care o vedea din când în când, pe ascuns, fie pe promenadă, dealungul Mayennei, fie prin împrejurimile Catedralei, un loc întotdeauna pustiu seara şi care era aproape de locuinţa fetei.

Ea pierduse orice nădejde şi dânsul căuta s'o mângâie cum putea.

— Mai ai răbdare câteva zile.

îi zicea. Simt că voiu izbuti.

— Şi tata, săracul, e tot în închisoare!

— Va scăpa, Alice... şi poate că întâmplarea aceasta îi va fi o lecţie folositoare. Dacă regimul închisorii şi nenorocitele urmări ale năravului său l-ar putea îndrepta!

— Dumnezeu să te audă, Robert. Acum cred în dumneata.

— Şi ai dreptate să crezi, Alice, căci în afară de dragostea ce-o am pentru dumneata, îţi sunt şi un prieten devotat şi sigur, care niciodată nu te va părăsi.

Alice nu mai găsea de lucru şi micile ei economii erau şi ele pe sfârşite. Robert încercă să-i vie în ajutor, dar ea îl refuză:

— Nu, nu vreau să iau bani de la d-ta... deocamdată... mai am câteva bijuterii, am să le vând şi din asta voiu trăi până ce nevinovăţia tatălui meu va ieşi la iveală.

— Dar dacă rămâi fără niciun ban?

— Atunci poate voiu accepta, dar numai cu titlu de împrumut, strictul necesar.

— Îmi făgăduieşti?

— Da, îţi făgăduiesc!

— Ce suflet cinstit! îşi zicea Robert, despărţindu-se de ea.

Şi începu iar să caute.

Într'un rând crezu c'a găsit.

Ieşind după slujbă dela biserică, de unde era acum nelipsit, căci acolo era locul de întâlnire al doammelor din societate, auzi cum dl. Locart, portăreiul, îşi chema soţia care zăbovea cu nişte prieteni:

— Hai, Adelino, nu vii odată?

Se luă în grabă după ea şi, scoţând batista din buzunar, i-o întinse, zicând:

— Scuzaţi, doamnă, n'aţi pierdut dv. chiar acum batista aceasta?

D-na Locart bâgă instinctiv mâ-

na în buzunar şi, scoţând la iveală o altă batistă, răspunse:

— Nu, domnule, aceasta nu-mi aparţine. De altfel nici nu e monograma mea. Uite, eu brodez un *A* obişnuit, şi acesta e un *A* gotic.

— Nu cumva ştiţi dv. a cui o fi?

— Mărturisesc că nu! Unde ai găsit-o?

— Chiar în spatele dv. De aceea am şi crezut că e a dv.

— Păstraţi-o, până când veţi găsi persoana căreia îi aparţine.

Robert nu stărui. Salută şi plecă. Era descurajat. Singura persoană al cărei pronume începea cu *A* nu era aceea pe care o căuta dânsul.

— Numai să nu fie nevasta vreunuia dela ţară, îşi zise el. Atunci degeaba arăt eu batista aceasta tuturor cucoanelor din Laval, tot nu-mi ajută la nimic.

In vremea asta, unchiul şi, mai ales, mătuşa lui erau încântaţi de schimbarea ce se petrecuse cu el. Milton auzise şi el de dragostea ce-o avea pentru fata lui Martin Chicane. Râsese la început, crezând că e patimă trecătoare, dar văzând că Robert stăruia şi-şi anunţase chiar prietenii intimi că vrea să se căsătorească cu Alice, judecătorul de instrucţie începuse şi el să se liniştească. Ştiind cât de încăpăţânat era nepotul lui, nu încercase să-i facă observaţii cari l-ar fi înfuriat şi mai mult.

Dar îşi propunea să intervină la timp pentru a împiedeca o căsătorie care l-ar fi mâhnit adânc.

Acum îi părea bine că nu-i vorbise. Văzând că Robert era veşnic în societatea din Laval, conchise că aresiarea lui Martin Chicane deschisese ochii tânărului şi că acesta renunţase la proiectul lui de căsătorie. Acum îi mai trebuia numai o soţie, o fată bună, ca să uite de toate, îşi zicea judecătorul, propunându-şi să i-o caute.

CAP. 8.

Zeiţa poliţiştilor

Era în toiul lui August şi toată lumea înstărită pleca la mare.

D. Milton, reţinut de instrucţia care târâgăna, dar la care continua să lucreze cu râvnă, nu putea părăsi Lavalul. Dar îşi trimise soţia la Saint-Malo, mai bine zis la Paramé, aristocratica plajă care de câţiva ani era la modă.

D-l, d-na şi d-ra Bardon erau şi ei acolo.

Robert ar fi preferat să rămână în Laval. Dar mătuşa sa îl rugase să vină cu dânsa în locul unchiului său la Paramé. Nu îndrăznise s'o refuze.

De altfel, nu era momentul să-şi mai continue cercetările la Laval, de unde întreaga societate emigrase, o parte spre plajele din Bretonia, ceilalţi pe la moşiile lor.

Plecă dar la Paramé cu mătuşa lui.

D-na Milton avusese motivele ei să aleagă plaja. Tot pentru aceleaşi motive stăruise pe lângă Robert ca s'o însoţească.

Observase că d-ra Bardon privea cu ochi buni la Robert. In mai multe rânduri la cotilioane, sau la petreceri şi jocuri, îl alesese drept cavaler.

O căsătorie între dânsa şi Robert ar fi fost cu totul pe placul bătrânei doamne.

Îşi zicea că, la băi, domneşte mai mare intimitate decât la recepţiile mondene, şi că Robert, venind în fiece zi în contact cu d-ra Bardon, va sfârşi prin a se îndrăgosti de dânsa. Fata era brunetă şi foarte drăguţă, foarte graţioasă şi avea tot ce trebue pentru a place.

Robert, în schimb, se interesa puţin de d-ra Bardon. Ea se numea Clotilda, şi deci nu putea fi proprietara batistei brodate.

Totuşi era dator ca, cel puţin din politeţă, să se arate curtenitor faţă de dânsa. Era singurul cavaler al celor trei doamne. Trebuia să fie îndatoritor cu toate.

Dar aştepta cu nerăbdare sfârşitul sezonului, ca să se întoarcă în Laval şi să-şi reînceapă cercetările.

Mai ales, era nerăbdător să vadă pe Alice, de care era despărţit, şi dela care nu avusese tot timpul nicio ştire.

Ce se întâmplase cu ea?

Îi repetase, înainte de plecare, făgăduielile lui de dragoste şi o asigurase din nou că va izbuti.

Fata însă părea neîncrezătoare. Pierduse nădejdea.

El îi scrisese, dar nu primise niciun răspuns.

— Doamne — îşi zicea el, — numai să nu fi căzut pradă unui acces de desnădejde şi să fi încercat să-şi curme firul vieţii.

Nesiguranţa îl chinuia, şi cu greu izbutea să-şi păstreze masca surâzătoare şi rolul de om de lume pe care i-l impusese mătuşa lui.

În acest timp, o scrisoare a unchiului său îi dădu puţin curaj.

Domnul Milton scria că nu desnădăjduia să-l facă pe Martin să mărturisească.

In acest scop îngăduise inculpatului să primească vizita fiicei sale, ceea ce până atunci îi fusese interzis.

Socotea că rugăminţile bietei copile vor hotărî pe Martin să desvăluie adevărul.

Această scrisoare dovedea lui Robert că cea pe care o iubea era încă în viaţă.

Dar de ce nu-i scrisese?

Curând se produse şi explicaţia misterului.

Primi o scrisoare a cărei adresă era scrisă în chip ciudat. Părea un scris prefăcut. Şi într'adevăr aşa şi era.

Scrisoarea era dela Alice:

„Mi-a fost cu neputinţă să-ţi răspund până astăzi, pentru că sunt supraveghiată, urmărită şi spionată. Nu pot să fac un pas fără să fie cineva după mine.

„Sunt sigură că scrisorile pe cari le-aş pune la cutie ar fi interceptate. Autorităţile bănuiesc că sunt în legătură cu complici deai tatălui meu şi cred că prin mine îi voiu descoperi.

„Mi s'a îngăduit să-l văd. Dar cineva asculta tot ce vorbeam. Credeau că-l voi sfătui să mărturisească că e un ucigaş. Când mi-a dat cuvântul şi mi-a jurat că e nevinovat, n'am mai vrut să-l sfătuiesc să spună lu ruri pe cari nu le făcuse. Acum nu mi se mai îngăduie să-l văd.

„Mi-am schimbat scrisul pe adresă şi am aşteptat miezul nopţii, ca să scap de urmăritori şi să pot pune scrisoarea la cutie. Nu vroiam să te compromit. Sper că am izbutit.

„Adio, prietene, singurul meu prieten pe pământ.

Alice."

La citirea acestei scrisori, Robert fu revoltat.

— Cum, exclamă el, s'o bănuiască pe Alice, acest înger de nevinovăţie, divinitate, de devotament? S'o spioneze ca pe o criminală? Să-i întindă o cursă, lăsând-o cu tatăl ei, în speranţa că unul sau celălalt va scăpa o vorbă nechibzuită, de care se vor folosi pentru a-i învinui? E mârşav şi niciodată nu l-aş fi crezut pe unchiul meu în stare să facă o astfel de infamie!

Se hotărî numaidecât. Trebuia să se înapoieze cât de curând la Laval, să-i spună d-lui Milton părerea ce-o avea despre procedeurile lui, să rupă orice legătură cu dânsul, şi, cu orice preţ, s'o scape pe Alice de răutatea duşmanilor ei.

Se pregătea să-şi facă bagajele şi să plece cu primul tren la Saint-Malo, când îl chemă mătuşa lui.

— Robert, Robert, vino repede! D-ra Clotilda e bolnavă.

Lui Robert puţin îi păsa de d-ra Clotilda şi de boala ei. Totuşi se gândi că nu putea refuza să vină într'ajutor unei fiinţe care suferea, şi, fără prea mult chef, se duse să vadă ce se întâmplase.

Boala d-rei Bardon nu era gravă. Alergase prea mult pe plajă, în soare, şi îi curgea sânge din nas.

Robert îi tamponă nările cu apă rece, o puse să ridice braţele şi curând sângele se opri. In timp ce d-na Bardon îi mulţumea, ochii îi căzură pe una din batistele pe care le întrebuinţase pentru a opri sângele să curgă.

Batista aceasta era aidoma cu aceea pe care i-o dăduse Alice.

O luă şi se uită numaidecât la monogramă: un A gotic.

Nu încăpea îndoială, era la fel.

— A cui e batista aceasta? întrebă tânărul, mirat.

— A mea, răspunse d-na Bardon.

— Cu această iniţială?

— Mă numesc Alexandrina, răspunse ea, râzând. Dar găsesc că numele ăsta e atât de comun şi de ridicol, încât i-am interzis soţului meu să-l pronunţe... Batista o mai am din tinereţe. O brodasem înainte de a mă căsători. Aveam o duzină la fel, şi mi-a fost tare neraz deunăzi că am pierdut una din ele.

Batista era a d-nei Bardon şi fusese pierdută de curând. Dar atunci?...

— Cam la ce dată aţi pierdut-o? întrebă Robert, căutând să-şi păstreze calmul.

— La ce dată? Era acum trei

luni... Aproape în primele zile ale lui Iunie. O împrumutasem soţului meu.

— Şi dânsul a pierdut-o? completă Robert, care numai cu greu îşi păstra sângele rece.

— Intocmai. Bărbaţii sunt atât de neglijenţi!

Robert nu mai stărui. Intâmplarea, zeiţa poliţiştilor, cum spusese el în glumă, îi aducea în sfârşit deslegarea enigmei cu care se muncea de atâta vreme.

Batista era a d-nei Bardon şi dl. Bardon o pierduse.

Totuşi, Robert nu îndrăznea încă să bănuiască pe Bardon.

Un lucru era cu putinţă. Dând lui Couraud bancnotele, Bardon să-i fi împrumutat batista, pentru a le învelì.

Atunci n'ar fi fost nimic surprinzător ca să se găsească batista pe locul crimei.

Asasinul ar fi aruncat-o, temându-se ca nu cumva să-l compromită.

— Sunt pe calea adevărului, îşi spunea Robert. Trebue să merg până la capăt.

Renunţă la ideea de a se duce la unchiul său şi de a-i face o scenă, şi se hotărî să aştepte sfârşitul vilegiaturii, propunându-şi să ia măsuri îndată după întoarcerea sa în Laval.

Dar scrise, deocamdată, Alicei:

„Iubita mea,

„Nu dispera. Ţi-am făgăduit că voiu izbuti şi cred că mă voiu putea ţine de cuvânt.

„Am în mână un indiciu de o însemnătate covârşitoare. Mă va duce oare la izbânda deplină? Nu ştiu sigur, dar sper.

„Ai curaj! Treci peste toate prigonirile ce ai suferit! Nu te lăsa învinsă. In curând voiu fi lângă d-ta pentru a te îmbărbăta.

„Deocamdată, te rog mult, primeşte acest dar de la acela care e legat de d-ta, în faţa lui Dumnezeu, prin logodnă şi care niciodată nu te va părăsi.

Acela care te iubeşte,

Robert."

Robert nu se gândea cât de nesocotit era trimiţând această scrisoare.

Dacă ar fi fost interceptată la poştă şi predată unchiului său, furia acestuia n'ar fi cunoscut margini.

Faţă de Alice, el s'ar fi arătat încă şi mai aspru şi, în starea de spirit în care se găsea fata, nu se putea şti ce s'ar fi întâmplat:

Din fericire, Milton, după încercarea neizbutită de a obţine mărturisiri confruntând pe Alice cu tatăl ei, o supraveghea mai puţin pe faţă.

Scrisoarea ajunse la destinaţie.

Alice fu în culmea fericirii când o primi.

Robert tot o mai iubea, deci, întrezărea o lămurire apropiată.

Sărută de sute de ori iscălitura iubitului ei şi cât despre hârtia de cinci sute de franci, care era în scrisoare, ea o puse la o parte.

— Nu, zise dânsa, pot să mai aştept. Nu mă voiu atinge de ea până nu voiu ajunge la capăt.

CAP. 9.

Degetul spintecat

După multă chibzuială, Robert îşi zise că pentru a ajunge la ţel, îi trebuia mult vicleşug.

Se sili deci să fie mai curtenitor ca oricând faţă de Clotilda Bardon.

Era mereu pe lângă ea, îi propunea plimbări, îi lua din mână orice lucruşor care ar fi putut-o deranja, alerga la cel mai mic semn al ei să-i aducă ba umbrela, ba evantaiul, ba geanta, pe care le uitase în casă.

D-na Bardon nu mai contenea cu laudele faţă de acest cavaler atât de drăguţ şi de curtenitor.

D-na Milton, care de mult nutrea speranţa unei căsătorii între Clotilda şi nepotul ei, era încântată.

Se părea că totul îi mergea după voie.

Sosi şi sfârşitul vilegiaturii. Ambele familii se înapoiară la Laval.

Robert venea însă şi mai departe în casă la d-na şi d-ra Bardon. Căuta chiar câte un pretext, pentru a le face în fiecare zi o vizită.

Curând se răspândi în oraş svonul despre o apropiată căsătorie între Clotilda şi Robert.

Robert nu-l desminţi. Prietenilor săi mai intimi, cari îi urau noroc în viitoarea lui căsnicie, le răspundea cu un surâs, care nu însemna nici da, nici ba.

Avusese grijă să spună Alicei să nu se neliniştească din pricina acestui svon. Asta făcea parte din noul lui plan de acţiune.

Se ducea, deci, aproape zilnic la d-na Bardon. Găsea însă numai pe mamă şi pe fiică, bancherul fiind reţinut în cursul zilei de nenumăratele lui afaceri.

Or, tocmai pe dânsul ar fi vrut să-l descoase.

Născoci un nou şiretlic.

Cumpără de la un librar un „Manual de chiromanţie" şi-l studiă cu îngrijire.

După câteva zile, ştia îndeajuns pentru cele ce vroia să facă.

Sosi surâzător la d-na Bardon.

— O să râdeţi de mine, zise el, dar am asistat adineauri la o şedinţă dintre cele mai ciudate. Un fost coleg al meu de şcoală, care locuieşte la Paris, dar care era azi dimineaţă în treacăt prin Laval, se ocupă cu cititul în palmă. A ţinut cu tot dinadinsul să cerceteze şi mâna mea, şi mi-a prezis lucruri uimitoare.

— Vai, cum aş fi vrut să-l consult şi eu! exclamă Clotilda.

— Păcat, a fost nevoit să plece. Dar m'a învăţat şi pe mine o bună parte din arta lui şi dacă doreşti...

— Cum să nu, te rog chiar, zise fata, întinzându-i mâna dreaptă.

— Ah!! nu asta, ci stânga, cea din partea inimii.

— Iată, ghicitorule, zise Clotilda, râzând şi întinzându-i stânga.

Robert i-o luă şi o privi îndelung.

— Oh! Oh! exclamă el, iată un munte al lui Jupiter care spune multe. Ştiţi, de sigur, doamnelor, că se deosebesc în palmă: muntele lui Jupiter, sub arătător, al lui Saturn, sub degetul de mijloc al Soarelui, sub inelar, şi al lui Mercur, sub degetul cel mic în afară de muntele lui Venus, al lui Marte şi al Lunii, cari sunt în alte părţi. Fiecare îşi are semnificaţia lui bine stabilită. Muntele lui Jupiter, care e destul de desvoltat la d-ra Clotilda, indică tendinţă spre religiozitate, ambiţie, veselie, fericire... Te ştiu într'adevăr pioasă, veselă şi cred că vei fi fericită în viaţă... Nu ştiam însă că eşti ambiţioasă.

— Cine nu este, puţin? observă d-na Bardon.

— Aveţi dreptate. Iată şi muntele lui Saturn, care arată omenie, spirit de ordine, inteligenţă; muntele Soarelui, care indică

cinste, economie, minte. Dar muntele Lunii, care e destul de desvoltat la d-ta, înseamnă castitate şi melancolie... Iată ceva care mă surprinde... nu te-am văzut niciodată gânditoare.

„E drept — adăugă tânărul — poate însemna că ai să mai devii. Poate să se ivească un eveniment neprevăzut în viaţa d-tale, care să-ţi schimbe caracterul.

— Şi ce eveniment anume? întrebă Clotilda cu interes.

— Ah! iată unde nu-mi ajunge ştiinţa mea. Iţi pot citi în palmă, nu-ţi pot citi viitorul, însă.

— Păcat, aş fi vrut atât de mult să ştiu!

— Stai, văd linia inimii, care brăzdează palma pornind dela arătător spre degetul cel mic. E foarte accentuată. Ai inima simţitoare, vei suferi poate.

— Asta o să atârne de o persoană pe care o cunosc, zise Clotilda, uitându-se la Robert.

Acesta se făcu că nu înţelege.

— Linia vieţii, zise el, e foarte lungă. Vei trăi mult. Cât despre linia bogăţiei, e întreruptă tocmai la întretăierea ei cu linia inimii. Ţi se va pune o piedecă în calea planurilor d-tale.

— Dacă e vorba numai de o chestie de bani, puţin îmi pasă, nu sunt sgârcită.

— Încă o întrebare, la care nu-ţi pot da un răspuns precis. Voiu căuta să mă interesez şi-ţi voiu spune ce voiu afla.

— Am să-ţi fiu foarte recunoscătoare.

— E firesc. Regret chiar că sunt începător în arta chiromanciei şi că nu-ţi pot da mai multe amănunte. Dar mă voiu perfecţiona.

— Atunci, pentru astăzi e tot ce ştii?

— Din nefericire, da.

— Acum, e rândul meu, zise

d-na Bardon, întinzându-i mâna. Dar îţi spun dinainte că nu cred niciun cuvânt din ceea ce-mi vei spune.

— Nu face nimic, zise Clotilda, vrem numai să facem puţin haz.

Cum făcuse şi la fată, Robert se uită la palma d-nei Bardon şi îi dădu lămuriri amănunţite despre înţelesul munţilor şi a liniilor din palmă. Tocmai isprăvea când sosi şi domnul Bardon.

— A, iacă-te, Robert, zise el. Sunt încântat că te văd.

— Şi eu. Vă aduc complimente din partea unchiului şi a mătuşii mele.

— Te rog să le mulţumeşti din partea mea. Dar ce făceaţi când am venit?

— Oh! tată, exclamă Clotilda, d-l Robert ne ghicea în palmă. Era foarte amuzant, cu atât mai mult cu cât are aerul că ia în serios tot ceea ce spune.

— Dar e într'adevăr foarte serios, domnişoară, replică Robert. Şi dacă d-l Bardon ar vrea să încerce şi dânsul...

— Da, da tată, arată şi d-ta palma! O să-ţi spună lucruri uimitoare. O să fie foarte nostim.

— Ţii cu tot dinadinsul? întrebă bancherul.

— Dacă nu vă e neplăcut.

— Durează mult?

— Cinci minute.

— Atunci fie! Dar te previn că mai mult de cinci minute nu-ţi pot acorda. Sunt aşteptat în birou.

— Voiu căuta să isprăvesc repede.

D-l Bardon îi întinse mâna stângă.

Era ceea ce vroia Robert.

Cum aruncă o privire, tresări puternic. Îi trebui multă stăpânire de sine ca să nu scoată un ţipăt.

Degetul cel gros al bancherului avea o cicatrice în forma unei tăieturi lungi şi adânci, care-i tăia carnea dealungul, în două. Era semnul asasinului, semnul pe care de mult îl căuta.

Robert nu se înşelase în bănuielile lui.

— Ei, zise d. Bardon, mirat de tăcerea tânărului, ce vezi atât de îngrozitor încât îţi este frică să vorbeşti?

— Nimic, numai că trebue să mă uit puţin înainte de a mă pronunţa.

— Foarte bine! şi te-ai lămurit acum?

— Da. Citesc în palma d-voastră dragostea banului şi dorinţa îndârjită de a reuşi pe care o dovedeşte extrema desvoltare a muntelui Soarelui.

— Nu e de mirare; sunt bancher, trebue să am aceste două însuşiri.

— Mai este şi muntele lui Marte, care, când e deosebit de mare, arată îndrăsneala... Dar...

— Ce e?

— N'aş vrea să vă înspăimânt.

— Oh! nu mă sperii eu aşa uşor, poţi să vorbeşti.

— Bine, iată, văd linia vieţii tăiată brusc, înainte de a se întâlni cu linia capului.

— Ceea ce înseamnă că am să mor curând.

— Oh! nu înseamnă asta... neapărat.

— Mergi mai departe, nu mă turbură, exclamă bancherul râzând.

Robert îi mai spuse câteva lucruri neînsemnate. Vroia să scape cât mai repede.

Intimitatea pe care era nevoit s'o păstreze cu acest om îl revolta.

Ar fi vrut să-i arunce în faţă tot dispreţul pe care-l avea pentru el, să-i spună cât îi era de

scârbă. Dar încă nu sosise momentul.

Din fericire, d-l Bardon, după cum spusese, era grăbit. Nu mai aşteptă sfârşitul examenului. Retrase mâna, zicând:

— Bine, bine tinere, lasă că mai vorbim noi despre asta în altă zi.

Şi plecă în grabă.

După plecarea bancherului, Robert îşi luă şi el rămas bun dela Clotilda şi mama ei.

Fără a pierde o clipă, alergă la Tribunal, unde ştia că găseşte pe d-l Milton.

CAP. 10.

Mărturisirea unui criminal

Judecătorul de instrucţie era produl îi întinse carta de vizitală unui vagabond, învinuit de furtul unor găini şi unor iepuri, dintr'o grădină din oraş. Nenorocitul nega cu înverşunare jurând printre plânsete că era victima unei erori judiciare.

Judecătorul se miră când aprodul îi întinse cartea de vizită a nepotului său, pe care acesta scrisese cu creionul: „Afacere deosebit de urgentă."

Dădu ordin să-l lase înăuntru.

— Ce-i? îl întrebă el numaidecât. S'a îmbolnăvit cineva pe acasă?

— Nu, slavă Domnului, răspunse Robert, dar trebue să-ţi vorbesc neapărat singur. Lasă toate mai la urmă.

— Drace, drace. Ştii că mă sperii. Şi eşti chiar aşa de grăbit?

— Vei judeca chiar d-ta, după ce îţi voiu spune despre ce e vorba.

— Bine. Treci în cabinetul alăturat. — Sergent, zise el mai departe, să ai grijă de acuzat

cât voiu lipsi. Mă întorc numaidecât.

Intră cu Robert în odăiţa care e alături de cabinetele judecătorilor de instrucţie, închise uşa, se aşeză pe un scaun şi întrebă:

— Ei, acum povesteşte-mi ce s'a întâmplat.

— Unchiule, zise tânărul, ai căutat până astăzi în zadar pe ucigaşul de pe drumul la Changé.

— Te rog să mă ierţi, dar cred că l-am găsit.

— Ba te înşeli, Martin e nevinovat.

— Tu o spui!

— Altul e vinovat!

— Hm! şi cine ţi-a povestit asta?

— Nimeni, chiar eu l-am descoperit.

— Tu ai descoperit pe ucigaş? Tu?

— Chiar eu!

— Asta-i nostim, zău! Faci pe poliţistul acum?

— M'am ostenit destul pentru a ajunge la scopul pe care mi-l propusesem.

— Scopul de a desvinovăţi pe acest Martin, nu? La a cărui fată făceai curte pe vremuri, căci vreau să cred că te-ai lăsat de nebuniile astea.

— Unchiule, zise Robert, trecând peste această insinuare, am descoperit pe adevăratul asasin şi pot să ţi-o dovedesc.

— Când?

— In cinci minute, dacă vrei să vii cu mine.

— Unde?

— Vei vedea.

— Iţi stau la dispoziţie.

— Inainte de a pleca, te rog să iei fotografia cu amprentele criminalului, făcută de inspectorul de poliţie care a venit din Paris.

— Ah! Ştii şi asta? Şi totuşi căutam să nu se afle.

— Da, dar ţi-a scăpat o vorbă acasă, şi n'am uitat. Din fericire, nimeni afară de mine nu a aflat nimic, altfel...

— In sfârşit, fie cum vrei tu. Incepi să mă faci curios, zău.

— Stai, surpriza adevărată abia vine...

D-l Milton se întoarse în cabinetul lui, scoase un carton în care căută dosarul afacerii Martin — căci era acum afacerea Martin — şi luă fotografia pe care o bägă în buzunar.

— Acum, zise Robert, hai să mergem.

Ieşiră din Palatul de Justiţie. Judecătorul întrebă:

— Unde mă duci?

— Aici aproape. La d-l Bardon.

— Ştie dânsul ceva?

— Dânsul ştie tot, şi mai bine ca oricine.

— Cum se face atunci că nu mi-a spus niciodată nimic?

— Avea desigur motivele lui. Dar astăzi, îţi făgăduiesc că va vorbi.

— Ai un mijloc de a-l constrânge?

— Vei vedea.

Ajunseră la locuinţa bancherului. Fură poftiţi numaidecât să intre în cabinetul de lucru, unde d-l Bardon se găsea încă.

Bancherul se cam mirä de vizita aceasta neaşteptată. Dar deodată îi veni în gând:

— Vin să-mi ceară mâna Clotildei, îşi zise el. Mă aşteptam la asta.

Se ridică şi le întinse amândouă mâinile.

— Ce vânt bun vă aduce? întrebă el.

— O să vă spunem chiar acum, se grăbi Robert să răspundă.

— Vorbiţi.

— Domnule Bardon, zise tânărul mai departe, am fost adineaori la dv. şi am avut plăcerea să vă explic tainele palmei dv.

— Da, dar ce legătură?...

— Mi-ar face plăcere să pot dovedi unchiului meu că într'adevăr sunt bun chiromancier şi aş dori să repet experienţa faţă de dânsul.

— Nimic mai uşor, zise bancherul zâmbind. Iată...

Şi întinse mâna stângă.

Robert o întoarse cu palma în sus, în aşa fel ca degetul cel gros să fie bine pus în lumină. Apoi zise către unchiul său:

— Priveşte!

— Dumnezeule! exclamă judecătorul încremenit.

— Dar ce s'a întâmplat, dragă, ce ai? întrebă d-l Bardon.

— Nenorocitule! D-ta eşti!

— Eu? Ce vrei să spui?

— D-ta eşti ucigaşul de pe drumul la Changé.

Oricât de multă stăpânire de sine ar fi avut d-l Bardon, totuşi îngălbeni.

— Glumeşti, zise el. Dar mi se pare că gluma e de prost gust.

— Nu glumesc, replică d-l Milton aspru, şi-ţi voiu face dovada.

Şi, scoţând din portofoliu fotografia, o întinse bancherului.

— Ce-i asta? întrebă bancherul.

— Fotografia amprentei însângerate, lăsată pe cămaşa victimei, replică judecătorul de instrucţie. Semnul crimei, iscălitura ucigaşului.

— Dar... bolborosi d-l Bardon doborît.

— Vrei să te uiţi dacă degetul d-tale cel gros, dela mâna stângă, nu e la fel cu această amprentă? întrebă d-l Milton.

— Pierdut! Doamne Dumnezeule, gemu bancherul, prăbuşindu-se în fotoliu. Biata nevastă-

mea, biata mea Clotilda!

— Aşa dar, mărturiseşti? întrebă din nou judecătorul.

— Vai, Doamne, ce să fac? şopti d-l Bardon cu voce stinsă.

— Cum ai ajuns să faci o astfel de crimă! d-ta un om cu vază, d-ta un om bogat?

— Ascultaţi, zise bancherul, căutând să-şi revie în fire... ascultaţi-mă, vă voiu spune totul.

— Vorbeşte.

— Ei bine! iată... Aveam într'adevăr o situaţie destul de frumoasă. Banca mea făcea afaceri bune... Dar găseam că nu câştig destul, vroiam mai mult, mai mult pentru... pentru... fiica mea...

— Atunci?

— Atunci am jucat la bursă. Cum se întâmplă adeseori, am câştigat la început. Atunci am prins curaj şi am riscat sume din ce în ce mai mari.

„Am început să am ghinion. Am avut pierderi însemnate, încât mă întrebam dacă n'am să fiu nevoit să lichidez... în pagubă.

„Tocmai atunci s'a prezentat Jules Couraud la mine, cerându-mi să-i înapoiez banii pe cari îi avea depuşi la mine.

— O sută şi douăzeci de mii de franci? întrebă d-l Milton.

— O sută şi douăzeci de mii de franci. Nu-i aveam în cassă. Am fost nevoit să mă duc să scot toţi banii pe cari îi aveam la „Comptoir d'Escompte", „Societatea generală" şi „Creditul Lyonez", bani cari îmi fuseseră încredinţaţi de alţi clienţi, bani cari nu-mi aparţineau...

„Dacă ar mai fi venit altul şi mi-ar fi cerut zece mii de franci, n'aş fi fost în stare să îi dau.

„Pe de altă parte, agentul meu de schimb îmi scria dela Paris, propunându-mi o afacere

care, după cum spunea el, era sigură şi m'ar fi pus iarăşi pe picioare.

„Mi-am pierdut capul. Ştiam despre Couraud că se ducea la „Grand Dauphin" să ia o masă îmbelşugată şi prevedeam că va pleca târziu şi că va fi pe jumătate beat. Hotărîi să-i iau înapoi banii pe cari îi dădusem...

„Am luat cu mine un baston cu mâner masiv de fer, pe care îl aveam de ani de zile, şi am stat la pândă în strada „Souchu Servinière", pe unde ştiam că trebue să treacă în drum dela „Grand Dauphin" spre şoseaua „Changé". Stăteam ascuns în unghiul întunecos dintre primărie şi casa de alături...

„A căzut grămadă... M'am aplecat asupra lui. I-am golit buzunarele şi m'am întors în fugă să pun banii înapoi, în cassă.

Bancherul se opri, îşi luă capul în mâini şi începu să plângă.

Fără voia lor, Milton şi Robert erau şi ei pradă unei puternice emoţii.

Îi durea să vadă cum se prăbuşea un om pe care până atunci îl stimaseră...

— Şi ai putut lăsa ca un altul să fie bănuit! exclamă judecătorul de instrucţie. Ai avut chiar tristul curaj să vii să depui împotriva lui!

— Nu, nu împotriva lui, protestă bancherul. Niciodată nu l-am învinuit.

— E drept. Dar ai fi lăsat să fie condamnat în locul dumitale.

— Puteam să mă duc să strig în gura mare că eu sunt ucigaşul?

O lungă tăcere urmă.

— Ce-o să faceţi acum cu mine? întrebă în sfârşit d-l Bardon, uitându-se cu teamă la judecător.

— De datoria mea ar fi să te arestez... Şi totuşi stau la îndoială... Mi-e milă de soţia d-tale, de fiica d-tale... două fiinţe nevinovate pe care le-ai adus în nenorocire. Ascultă. Mai ai aceşti o sută şi douăzeci de mii de franci?

— Am mult mai mult. Cu ajutorul acestor bani am putut face afacerea pe care mi-o propunea agentul meu de schimb. Am izbutit peste aşteptările mele. Am la dispoziţie astăzi peste trei sute de mii de franci...

— Ei bine, iată! ai să începi prin a scrie, cuvânt cu cuvânt, mărturisirea pe care ne-ai făcut-o.

— De ce? întrebă d-l Bardon, neliniştit.

— Pentru ca să am siguranţa că vei îndeplini întocmai toate celelalte condiţii pe cari ţi le voiu pune... Aşa dar întâi mărturisirea scrisă... Nu voiu face uz de ea decât dacă mă vei sili.

— Sunt gata, zise bancherul resemnat. Pe urmă?

— Pe urmă, îmi vei da cei o sută şi douăzeci de mii de franci ai lui Couraud... Dar... încă ceva; ai găsit suma întreagă? Nu pierduse nimic pe drum?

— Ba da, lipseau cinci sute de franci.

— Tocmai cheltuiala dela restaurant! Şi cei patru sute de franci găsiţi de Martin împreună cu batistă, soţiei dumitale. Căci ai pierdut în noaptea aceea şi o batistă brodată pe care ţi-o împrumutase d-na Bardon.

— Batista aceea m'a pus pe urma dumitale, zise Robert la rândul lui. Din cauza ei m'am hotărît să joc comedia cu ghicitul în palmă, datorită căreia am descoperit tăietura pe care o ai la degetul cel gros.. Iat-o, adăogă el, scoţând din buzunar batista, şi întinzând-o lui Bardon.

Acesta răspunse numai cu un oftat.

— Aşa dar, urmă judecătorul, ai să-mi dai cei o sută şi douăzeci de mii de franci ai lui Couraud. Îi voiu da banii, zicând că e vorba de o restituire anonimă.

— Ne-am înţeles. Pe urmă?

— Nenorocitul acela de Martin şi-a însuşit cei patru sute de franci pierduţi de Couraud, sau de dumneata, pe drum... A greşit.... Dar a fost pedepsit îndeajuns stând atâta timp la închisoare şi trecând printr'o spaimă atât de mare. Îmi vei da cincizeci de mii de franci pentru dânsul.

— Recunosc că e drept. Pe urmă?

— În sfârşit, trebue neapărat, dar, înţelegi, neapărat, să dispari.

— Să-mi iau viaţa? întrebă ticălosul, sguduit de un tremur nervos.

— Nu merg atât de departe. Dar trebue, până în opt zile, să găseşti un mijloc de a părăsi pentru totdeauna Lavalul.

— Dar ce motiv să găsesc? întrebă Bardon oftând uşurat.

— Aceasta nu mă priveşte pe mine. Găseşte-l dumneata. Ceea ce fac, o fac din milă, nu pentru dumneata, care nu eşti demn de ea, dar pentru soţia şi pentru fiica d-tale... Ne-am înţeles?

— Doamne! M'ai salvat! exclamă bancherul repezindu-se să strângă mâna judecătorului.

Acesta îl dădu aspru la o parte.

— Fără prea multe gesturi! Întâiu spovedania dumitale înscris.

— Am s'o scriu, răspunse supus ucigaşul.

Se aşeză la masa de scris. Mâinile îi tremurau şi trebui de câteva ori să se reculeagă pentru

a-şi isprăvi mărturisirea. In sfârşit, reuşi, apoi iscăli.

D. Milton citi cu luare aminte cele scrise, îndoi hârtia şi o puse în buzunar.

— Banii, acum, zise el.

— Nu vă pot da decât cecuri.

— E de ajuns. Dă-mi-le.

Judecătorul luă cecurile şi le puse în buzunar, împreună cu mărturisirea scrisă.

— Şi acum, descurcă-te singur, zise d. Milton. Ai opt zile, niciuna mai mult, sau iau măsuri... Hai, Robert, să mergem.

Plecară, lăsând pe bancher zdrobit.

CAP. 9.

Fiecăruia după fapta sa

Robert, după cum era uşor de ghicit, alergă numaidecât la Alice, pentru a-i spune că nevinovăţia tatălui ei fusese în sfârşit recunoscută, şi că, în curând, va fi proclamată şi de justiţie.

Bucuria fetei fu de nedescris.

Ar fi vrut să alerge la închisoare, să meargă deadreptul la tatăl ei, pentru a-i da fericita ştire. Cu greu o opri Robert.

— Ca să ajung la rezultatul acesta, zise el, am avut mult de luptat şi am trecut prin multe greutăţi. — Am izbutit. Tatăl d-tale va fi pus în libertate mâine dimineaţă. Nu căuta, printr'o bucurie nesăbuită, să-mi compromiţi sforţările.

— Dar cum ai putut să-i stabileşti nevinovăţia?

— Deocamdată, e o taină care nu-mi aparţine. Ţi-o voiu spune mai târziu, când vom fi căsătoriţi... căci, nu-i aşa, îmi vei fi soţie?

— Tot te mai gândeşti la asta?

— Mai mult ca oricând. Şi,

după cele ce-am făcut, nici unchiul meu nu va mai putea sta în calea dorinţelor mele.

— Şi dacă totuşi s'ar împotrivi?

— Aş trece peste el... Dar nu mi-ai răspuns.

— Mai trebue oare să-ţi răspund? Ai uitat întrevederea aceea de lângă cimitir, întrevedere care s'a început atât de dureros pentru mine şi care s'a isprăvit ca într'un vis?

Şi, zicând acestea, se aruncă în braţele lui Robert şi-şi rezemă căpşorul ei blond de umărul tânărului.

— Atunci, zise el, pe mâine, şi până atunci fii liniştită. Ţi-l voiu aduce chiar eu pe tata.

Se despărţiră după ce Robert o sărută lung, fără ca fata să încerce să se împotrivească. Nu era Robert logodnicul ei?

D. Milton lucra şi dânsul. Începuse prin a merge la grefă, ceruse dosarul şi redactase ordonanţa de punere în libertate a lui Martin. A doua zi de dimineaţa trimise după Martin la închisoare.

Nenorocitul intră tremurând. Ce mai vroiau dela dânsul?

Rămase ca înlemnit când văzu pe judecător primindu-l cu un zâmbet prietenos şi rugându-l să se aşeze.

— Martin, zise el, cercetările pe cari le-am întreprins mi-au dovedit că eşti nevinovat de crima de care erai învinuit. In consecinţă, în ceea ce priveşte această crimă, eşti scos din cauză.

— Aşa dar aţi descoperit pe vinovat? întrebă Martin, uluit.

— Poate, dar asta nu-i treaba dumitale. Acum altceva. Nu l-ai ucis pe Couraud, ne-am înţeles. Dar ţi-ai însuşit bani străini.

— E drept, zise Martin, plecând capul.

— Ar trebui, pentru fapta a-

ceasta, să te trimit înaintea tribunalului corecţional. Dar, ţinând seamă de timpul cât ai stat în prevenţie şi care, cu siguranţă, întrece pedeapsa ce ţi-ar putea-o da tribunalul, trec peste asta... Martin, cu începere de acum, eşti liber.

Nu lipsi mult ca fostul inculpat, în bucuria lui de a fi liber, să înceapă să joace în cabinetul judecătorului de instrucţie... Grefierul şi jandarmul care-l aduseseră izbutiră cu greu să-l liniştească şi să-l scoată pe uşă afară.

La ieşirea din palatul de justiţie, Alice şi Robert, care, după cum făgăduise fetei, o însoţea, îl aşteptau şi-l duseră acasă în strada „Malul Râului"...

Mare fu mirarea celor din Laval, când se răspândi svonul că Martin era liber.

Toată lumea se obişnuise cu gândul că el era vinovatul, încât nu-i venea nimănui să creadă că vestea era adevărată.

Dar în cursul zilei, se răspândi încă una, care făcu şi mai multă vâlvă.

D. Bardon, bancherul, trăgea să moară. Lucrase în cursul zilei în cabinetul său. După amiază primise vizita d-lui Milton şi a lui Robert cari, cum se ştia, îi erau prieteni... După plecarea lor se închise în odaie. La ora şase secretarul lui, vrând să-i dea scrisorile la iscălit, bătuse în uşă. Neprimind niciun răspuns, intrase şi-l găsise, lungit, fără cunoştinţă, pe podea.

D. Bardon fusese lovit de o congestie cerebrală. Un medic, chemat în grabă, găsise că boala era de o gravitate neobişnuită, şi spusese că erau puţine speranţe să scape cu viaţă.

Fu, în oraşelul acela, unde bancherul era stimat şi iubit, o consternare generală.

Medicul nu se înşelase. D. Bardon, deşi om voinic din fire, îşi dădu sfârşitul a doua zi, în braţele soţiei sale şi ale Clotildei, amândouă disperate.

In cursul zilei, d. Milton trimisese la încasat, pe la diferitele instituţii de credit, cecurile iscălite de bancher. Scrisese apoi lui Jules Couraud să vină la dânsul.

Bătrânul cultivator, complect restabilit, se grăbise să vină.

Bucuria lui nu mai cunoscu margini, când judecătorul îi povesti că, printr'o scrisoare fără iscălitură, „dela Paris", cineva îi trimisese cei o sută şi douăzeci de mii de franci, cu rugămintea de a-i înapoia păgubaşului. I se păru că visează când se văzu cu banii în mână. De câteva ori îi pipăi şi îi numără, ca să se încredinţeze că lucrul era adevărat.

— Şi închipuiţi-vă, ce noroc, exclamă el... Proprietatea pe care vroiam s'o cumpăr, mai e încă de vânzare.

— Dar, zise judecătorul zâmbind, nu te mai duce să chefuieşti la „Grand Dauphin" şi mai cu seamă, nu mai rătăci noaptea pe malul Mayennei.

— Fiţi liniştit, am căruţa cu mine.

D-l Bardon, datorită, cum spusese el însuşi, speculaţiunii făcută cu banii furaţi, îşi pusese afacerile la punct şi-şi refăcuse averea.

Dovadă că zicătoarea „ceea ce pe nedrept se dobândeşte, nimănui nu foloseşte" nu e întotdeauna adevărată.

E drept însă că, în urmă, tragicul sfârşit al bancherului adeverise totuşi zicala.

Oricum, Clo'ilda şi mama ei rămaseră, după lichidarea băncii, în posesia unei averi destul de în-

semnate pentru a duce un trai bun.

Şi întreaga societate din Laval le plânse şi căută să le aducă mângâiere.

Conform programului pe care şi-l făcuse, Robert plecă însoţit de Alice la Paris. Dar luară cu dânşii şi pe bătrânul Martin.

Acesta făgăduise că nu va mai bea şi că se va face om de treabă.

Cununia, la care Milton nu se mai împotrivi, se oficiă în biserica „Saint Mandé", aproape de care Robert închiriase, pentru dânsul şi tânăra lui soţie, o căsuţă frumoasă, cu o grădină mare.

Bătrânul tată, care s'a ţinut de cuvânt, lăsându-se de năravi, îşi are şi el odaia lui la dânşii. A depus cei cincizeci de mii de franci pe care i-a dat judecătorul şi a căror origine n'o cunoaşte. Lucrează în meseria lui, într'o întreprindere din suburbia Saint-Antoine, unde e bine văzut, fiind un lucrător priceput şi sârguitor.

După moartea bancherului, Milton a ars mărturisirea lui şi a clasat afacerea.

Nimeni, niciodată, nu va bănui cine a fost criminalul.

SFARŞIT

Colţul umorului

Purcăroa Emil
Born: August 22, 1885
Recruited: Feb. 16, 2015

PEDEAPSĂ MAI MICĂ

— Amândoi aţi fost declaraţi vinovaţi; aveţi de făcut vreo obiecţiune împotriva sentinţei?

— V'aş ruga, domnule judecător, ca pedeapsa soţiei mele să fie amânată până voiu fi terminat-o eu pe a mea.

MISTERUL
de la
Spitalul Central

Nu-l văzusem niciodată la lucru pe Mircea Soleanu, şi când intrai de data asta la el, am avut un gest de retragere.

Părul lui blond, de obiceiu pomădat, era în dezordine. Şi pentrucă briliantina îi întărise şuviţele, acestea i se ridicaseră în vârful capului.

Cât despre obrazul lui, era palid, ostenit, agitat de un tic nervos.

Imi aruncă o privire duşmănoasă, de eram cât p'aci să şterg putina. Dar, pentru că-l vedeam aplecat asupra unui plan, curiozitatea mă îmboldi. Inaintai până în mijlocul camerei. Imi scoasei pălăria şi paltonul.

— Vii taman la ţanc! bombăni el.

Tonul nu prea era promiţător. Intrebai:

— O afacere frumuşică?

— Asta mai spun şi eu! Ia vino de te uită la hârtia asta...

— E planul unei vile, sau mai curând al unui pavilion?...

— Eşti foarte pătrunzător! Asta mi-ar fi ghicit-o şi-un copil de patru ani. Cunoşti cartierul spitalelor, din preajma Grădinii Publice, la Cernăuţi?

— Am trecut pe-acolo.

— Bun! Pavilionul acesta se înalţă într'unul din colţurile cele mai pustii ale parcului spitalului Central, şi nici cartierul însuşi nu prea e animat.

— Ce sunt crucile astea negre în parc şi pe stradă?

— Agenţi.

— Hm! Au fost omoriți?

— Cine ți-a mai spus-o și pe asta? Crucile reprezintă agenții cari erau de serviciu în noaptea de 8 spre 9... Crucea mai groasă decât celelalte este comisarul Pârvulescu...

Nu îndrăzneam să mai spun ceva, nici să fac o mișcare. Simțeam că cel mai bun lucru e să nu-l turbur pe Soleanu, care privea cu aceeași furie la plan, ca și la mine.

— Ei, nici nu mă întrebi măcar ce căutau agenții aceștia acolo, în noaptea de 8 spre 9? Nu cumva ai poftă să pretinzi că ai ghicit?

Eu tăceam.

—Toți agenții aceștia erau postați acolo pentrucă poliția din Cernăuți primise în ajun următorul bilețel:

Doctorul Luigi Ceccioni va fi asasinat la domiciliul său, în noaptea de 8 spre 9 curent.

— Și doctorul a fost avertizat? întrebai.

— Nu! Pentrucă Ceccioni era exilat italian, și părea mai mult ca probabil că e vorba de o afacere politică, poliția a preferat să ia dispoziții fără să-l previe pe cel interesat.

— Și a fost chiar omorît?

— Stai puțin! Doctorul Ceccioni, în vârstă de cincizeci de ani, locuia singur în pavilionul acesta, care e într'un hal fără hal. Își făcea singur menajul și nu lua decât o singură masă pe zi, seara, într'un mic restaurant italienesc, rătăcit prin cartier. In ziua de 8, pe la ora 7 seara, a plecat de acasă ca de obiceiu, ca să se ducă la restaurant. Și comisarul Pârvulescu, unul din cei mai buni polițiști ai noștri, a vizitat pavilionul, din pivniță până 'n pod. A dobândit

astfel siguranța că nu se ascunde nimeni acolo și că-i imposibil de a se intra înăuntru decât pe ușile și ferestrele care se văd de-afară. Deci, nicio subterană sau altceva în genul acesta. Nicio literatură... Pricepi?

Așa dar Soleanu părea să mă acuze pe mine de imaginație romantică, în vreme ce eu mă abțineam să-mi dau părerea.

— Nimeni în pavilion! Și numai două uși și trei ferestre de păzit! Altul în locul comisarului Pârvulescu s'ar fi mulțumit să facă de pază cu un singur agent. El a mobilizat însă cinci, câte unul de fiecare ieșire, și a rămas și dânsul la fața locului. La 9 seara, silueta doctorului s'a profilat în umbra străzii. S'a înapoiat acasă *singur-singurel*. Imediat s'a aprins o lumină la etajul întâiu, unde-și avea camera. Atunci a început veghea polițiștilor. N'a adormit niciunul! Niciunul nu și-a părăsit postul! Niciunul n'a pierdut în vedere punctul hotărît pe care-l avea de supraveghiat! Pârvulescu făcea inspecție din sfert în sfert de oră. Pe la ora trei dimineața, lampa de petrol de la primul etaj s'a stins încetișor, de parcă n'ar mai fi avut combustibil. Comisarul a rămas pe gânduri. In cele din urmă se hotărî să intre, servindu-se de o cheie universală. La etajul întâiu, în camera sa, așezat pe marginea patului, sau mai bine zis pe jumătate culcat, cu mâinile crispate pe piept, doctorul Luigi Ceccioni zăcea mort! Era îmbrăcat. Nici paltonul nu apucase să și-l scoată. Pălăria i se rostogolise pe jos. Cămașa și hainele îi erau îmbibate de sânge, chiar și mâinile îi erau mânjite. Primise un glonte de *browning, calibru 6* milimetri, la un centimetru mai sus de inimă.

Mă uitai năuc la Mircea Soleanu. Buzele îi tremurau.

— N'a intrat nimeni! N'a ieşit nimeni! bombăni el. — Răspund de asta de parc'aş fi stat eu de pază, căci îl cunosc bine pe comisarul Pârvulescu. Şi să nu-ţi treacă prin minte că s'a găsit cumva vreun revolver prin casă. **Nici unul!** Nici la vedere, nici ascuns! Nici în sobă, nici măcar în closet, care a fost golit! Nici în parc,—cu un cuvânt: nicăieri!... Aşa dar, s'a tras un glonte într'o clădire în care nu se afla nimeni afară de victimă şi'n care nu s'a găsit nicio armă! Cât despre ferestre, erau închise. Glontele n'a fost tras de afară, căci ar fi spart geamurile. Mai mult, încă, asasinul n'ar fi putut trage peste cordonul de agenţi, fără ca aceştia să se seziseze. Uită-te la plan! Inghite-l cu ochii! L-ai uşura de o povară pe bietul comisar Pârvulescu, care nu mai doarme şi se consideră drept un asasin.

— Ce ştii despre Ceccioni? întrebai, sfios.

— Că fusese odinioară bogat. Că a profesat foarte puţin medicina, în schimb s'a ocupat mult de politică, ceea ce l-a silit să se exileze.

— Insurat? Celibatar?

— Văduv. Un singur copil, un fiu, care-şi face acum studiile în Argentina.

— Din ce trăia la Cernăuţi?

— Din leafa mică pe care o primea la Spitalul Central, din unele ajutoare de la prieteni politici, şi din consultaţiile pe care le dădea uneori.

— S'a furat ceva din pavilion?

— Nu s'a găsit urmă de furt.

Nu ştiu de ce, în clipa asta aveam chef să râd. Aveam impresia că un mistificator în stil mare îi aranjase lui Mircea Soleanu, în glumă, o afacere neverosimilă, ca să-i dea o lecţie de modestie.

Observând că abia îmi stăpâneam râsul, el îmi smulse planul din mână şi se trânti, înfuriat, în fotoliul lui.

— Când vei fi găsit ceva, să-mi spui! mai bombăni dânsul.

— Cu siguranţă că n'am să descopăr nimic, înaintea dumitale!

— Foarte mulţumesc! îmi tăie el vorba, scurt.

Incepui să-mi umplu pipa. Mi-o aprinsei apoi, fără să-mi mai pese de furia prietenului meu, care şi aşa atinsese culmea.

— Te rog numai să stai liniştit şi să nu pufăi aşa tare! îmi mai spuse el.

Se scurseră exact zece minute, într'o încordare supremă. Fără să vreau, îmi veniră în minte crucile negre, de pe plan, care reprezentau agenţii.

Şi neverosimilitatea poveştei acesteia, care la început mă făcuse să râd, începea să mă obsedeze.

De fapt, nu era nevoie de psihologie sau de fler, ci de geometrie.

— Pârvulescu acesta nu fusese vreodată medium la vreun hipnotizator? întrebai, deodată.

Mircea Soleanu nici nu-şi dădu măcar osteneala să-mi răspundă.

— Ceccioni avea mulţi adversari politici la Cernăuţi?

Imi răspunse înălţând din umeri.

— E lucru stabilit că fiul său e chiar în Argentina?

De data asta, se mulţumi să-mi smulgă pipa din gură şi s'o arunce pe cămin.

— Ai numele tuturor agenţilor?

Imi întinse o foaie de hârtie pe care putui citi: „Ioan Cristu, douăzeci şi opt de ani, căsătorit; Vasile Steleanu, treizeci şi unu de ani, celibatar; Mihai Dobre, douăzeci şi şase de ani, căsătorit; Traian Ivănescu, patruzeci şi trei de

ani, divorțat; Virgil Ștefănescu, treizeci și doi de ani, căsătorit".

Recitii de trei ori rândurile acestea. Numele erau trecute în aceeași ordine în care fuseseră postați gardiștii în jurul clădirii, începând cu cel din stânga.

Sfârșii prin a exclama, simțind că sunt gata să fac cele mai fantastice presupuneri:

— Nu se poate!

Și mă uitai la Mircea Soleanu. Rămăsei uimit văzând că acesta, palid, cu cearcăne la ochi, chipul tras cu o clipă mai înainte, se îndrepta, zâmbind, spre borcanul cu dulceață.

Trecând prin fața oglinzii, își văzu imaginea, păru scandalizat de halul în care îi era părul, și-l aranjă cu băgare de seamă și își potrivi nodul de la cravată.

Era din nou acel Mircea Soleanu de fiecare zi și, tot căutând o linguriță pentru dulceața lui îngrozitoare, îmi zâmbi sarcastic:

— Ce ușor ne-ar fi să descoperim totdeauna adevărul, dacă n'am fi îmbuibați de idei preconcepute, care ne influențează în mod greșit judecata! suspină el.

(IN CE IMPREJURĂRI S'A PRODUS MOARTEA DOCTORULUI CECCIONI? *La această întrebare trebue să ne răspundă cititorul care dorește să-și frământe nițel mintea. Cu puțină perspicacitate soluția se poate găsi. Și apoi, răsplata e destul de îmbietoare! Citiți condițiile de pe pag. II-a a copertei).*

ULTIMA ORĂ

a

„Detectivului săptămânal"

POLIȚISTUL CRIMINAL

Varșovia, Ianuarie

Un polițist polonez s'a folosit de un mijloc criminal pentru a căpăta avansarea și în același timp să obțină o recompensă bănească.

Cu prilejul unei patrulări — susținea el — a dat de un om care voia să deșurubeze într'un loc linia ferată. Când voi să-l aresteze pe atentator, acesta a îndreptat asupră-i o armă de vânătoare și atunci polițistul, ca să-și apere viața, l-a împușcat.

Ancheta a dovedit, însă, că presupusul atentator era deja mort înainte de deșurubarea șinelor, și când i se zvârli în fața polițistului această acuzație, el se prăbuși într'un scaun și făcu mărturisiri complecte.

Citiți în No. 9

Păianjenii misterioși

de

Pitt Strong

Redacția și Administrația:
București I, Calea Victoriei No. 5

Publicație periodică
Apare săptămânal.

No. 7. — Joi 24 Ianuarie 1935

Redactor responsabil: ST. FREAMAT

Institutul de arte grafice «EMINESCU»
București I, Str. Ing. Anghel Saligny, 2